

Turismens økonomiske betydning i Danmark 2012

Turismens økonomiske betydning i Danmark 2012

Udgivet af: VisitDenmark

Juli 2014

ISSN: 2245-7038

ISBN: 978-87-93227-00-2

Adresse:

Islands Brygge 43, 3.

2300 København S

Tlf. +45 3288 9900

Forside:

DenmarkMediaCenter

Forfattere:

Mads Zahle Østergaard

Økonom i VisitDenmark

E-mail: mzo@visitdenmark.com

Paul Lubson

Økonom i VisitDenmark

E-mail: pl@visitdenmark.com

VisitDenmark vil gerne takke alle personer og organisationer, som har bidraget med data og gode råd til rapporten, herunder særligt ph.d. Jie Zhang og professor Bjarne Madsen, begge ved Center for Regional- og Turismeforskning. Derudover ønsker VisitDenmark at takke seniorkonsulent Anette Prilow, Danske Regioner og fuldmægtig Flintull Annica Eriksson, Danmarks Statistisk for data og rådgivning.

© VisitDenmark, 2014

Gengivelse af rapporten eller dele heraf tilladt med kildeangivelse

Indholdsfortegnelse

Værd at vide om rapporten.....	4
Turismens økonomiske betydning 2012 – highlights	5
1. Turismeforbruget i Danmark	7
1.1 Turisterne bruger flest penge på overnatninger og transport	7
1.2 Stort turismeforbrug fra hotel- og feriehusturister.....	8
1.3 Stor værdi af udenlandsk turisme	9
2. Turismen i Danmark sammenlignet med andre erhverv.....	12
2.1 Turismeforbrugets andel af det samlede udbud.....	12
2.2 Turismen er et vigtigt eksporterhverv.....	13
2.3 Turismens andel af værditilvæksten	15
3. Turismen i regioner og kommuner.....	19
3.1 Turismen betyder mest i Region Nordjylland.....	19
3.2 Turismeforbruget er forskelligt sammensat i regionerne	20
3.3 Turismen i kommunerne	24
4. Afledte effekter af turismen	27
4.1 Turismen skaber 122.500 job i Danmark.....	27
4.2 Turismen skaber værdi i Danmark.....	29
4.3 Skatteindtægter fra turismen	31
5. Den offentlige sektors investeringer i turismen.....	34
5.1 Staten.....	35
5.2 Regionerne	36
5.3 Kommunerne.....	37
6. Bag om rapporten.....	39
6.1 Turismesatellitregnskabet som metode.....	39
6.2 LINE-modellens beregning af turismens afledte effekter	42
6.3 Bemærkninger til data.....	43
6.4 Turismebrancher og – vareafgrænsninger	46
6.5 Efterspørgselskilder	50
Appendiks 1. Turismen i kommunerne	52
Appendiks 2. Samlet antal overnatninger 2012	57
Appendiks 3. Turisternes opholdslængder.....	58

Appendiks 4. Antal ankomster 2012	59
Appendiks 5. Gennemsnitlig gruppestørrelse	60
Appendiks 6. Turisternes døgnforbrug.....	61
Appendiks 7. Fordeling af døgnforbrug på produkter.....	62
Appendiks 8. Gruppetdøgnforbrug.....	64
Appendiks 9. Opholdsforbrug per gruppe.....	65
Appendiks 10. Officielle TSA tabeller	66
Referencer	74

Værd at vide om rapporten

Turismen i kroner og ører

Denne rapport belyser turismens økonomiske betydning i Danmark i 2012 på det nationale, regionale og kommunale plan. Rapporten dokumenterer turisternes samlede forbrug i Danmark, og viser, hvordan turisternes forbrug rækker langt ind i mange brancher. Endelig perspektiverer rapporten turismens størrelse i forhold til andre erhverv og redegør for turismeforbrugets økonomiske effekter for det danske samfund - bl.a. i form af antal job skabt af turismen.

Rapportens struktur – et overblik

Foruden fire centrale kapitler om turismens betydning indeholder rapporten også et kapitel om offentlige investeringer i turismen i Danmark. Derudover findes bagerst i rapporten en række overbliksskabende bilag med nøgletal for turisternes overnatninger, forbrug, ankomster mv. Rapportens sidste kapitel gennemgår i detaljer den anvendte metode.

Et turismesatellitregnskab

Rapporten har karakter af et regionalt turismesatellitregnskab, der knytter turismen til nationalregnskabet i Danmark, og er udarbejdet i henhold til internationale retningslinjer for et turismesatellitregnskab. Det specielle ved et satellitregnskab er, at det opgør omsætningen set fra efterspørgselsiden, altså med udgangspunkt i køberne af produktet. Med udgangspunkt i den økonomiske model LINE, beskriver rapporten også de samfundsøkonomiske effekter af turismen. Såvel det regionale turismesatellitregnskab som turismemodulet i LINE er udviklet for VisitDenmark af Center for Regional- og Turismeforskning ved seniorforsker ph.d. Jie Zhang.

Rapportens definition af turister i Danmark

Rapporten følger den officielle, internationale definition af turisme. Turister defineres som den delmængde af rejsende, for hvem rejsen foregår uden for personens sædvanlige miljø, i mindre end et år og med andet formål end at være ansat på den besøgte lokalitet. Det betyder, at rapporten medregner turismereformer, der normalt ikke indgår i fx Danmarks Statistiks overnatningsstatistikker. Det gælder bl.a. små overnatningssteder, krydstogt- og endagsturisme, besøg hos familie og venner samt brug af eget eller lånt feriehus.

Ingen større metodemæssige ændringer ift. TSA 2011

Rapporten afløser VisitDenmarks seneste opgørelse af turismens økonomiske betydning 2011, udgivet i 2013. Der har fra 2011 til 2012 ikke været nogen væsentlige metode- eller datamæssige ændringer, men LINE-modellen bliver løbende udviklet, og derfor bør man være varsom med at sammenligne 2011 til 2012 på basis af disse to rapporter. For eksempel fremskrives de tidsrækker i nationalregnskabet der ikke er nået 'langt nok' i den bagvedliggende LINE-model, og det er klart, at i det omfang disse fremskrivninger ikke rammer præcist vil det smitte af på de beregnede afledte turisme-effekter. Hensigten med disse rapporter er primært, at de skal fungere, som strukturrapporter, der giver indblik i turismen.

Turismens økonomiske betydning 2012 – highlights

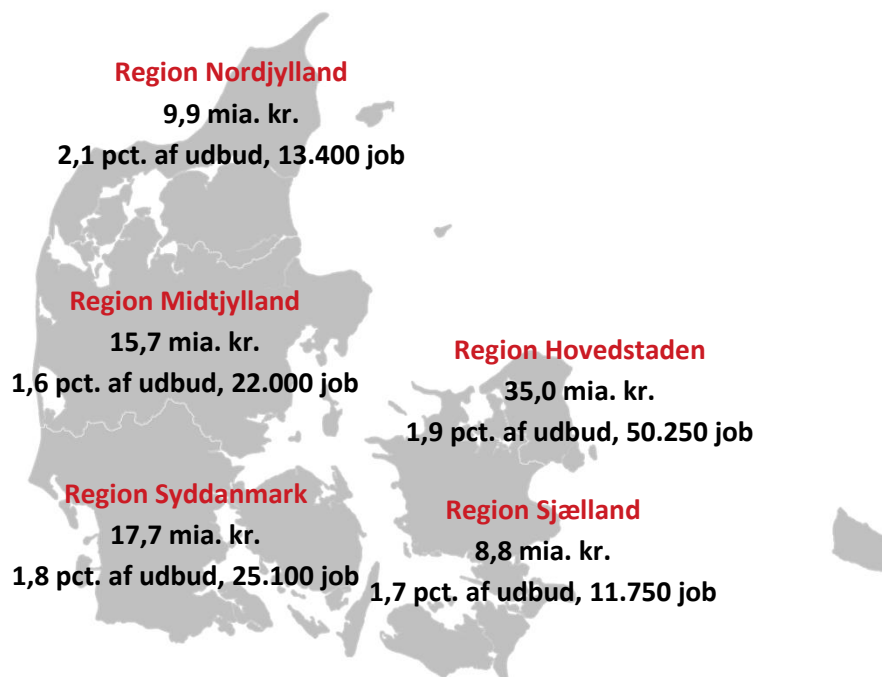
Turisternes forbrug i Danmark

- I alt købte turisterne for 87,2 mia. kr. i Danmark. Heraf blev de 35,7 mia. kr. brugt af udlændinge og 51,5 mia. kr. af danskere.
- Turismeforbruget fordeler sig på en lang række produkter, herunder særligt på overnatning (18 pct.), lokal transport (18 pct.) og føde- og drikkevarer (13 pct.). I alt bruges omtrent halvdelen af turismekronerne på produkter, der ikke kan betegnes som deciderede turismeprodukter, herunder særligt detailhandlen.
- Blandt de overnattende turister står hotelgæster med et forbrug på 26,3 mia. kr. for den største del af forbruget (30 pct.), efterfulgt af turister hos familie/venner og turister i lejede feriehuse, der står for henholdsvis 13 pct. og 12 pct. af det samlede forbrug.
- Feriegæsterne brugte i 2012 knap 59,0 mia. kr., mens de forretningsrejsende står bag et forbrug på 28,3 mia. kr.
- Med et forbrug på 35,7 mia. kr. står de udenlandske gæster for godt 41 pct. af det samlede turismeforbrug i Danmark. Indtægten svarer til 3,6 pct. af Danmarks eksportindtægter, hvilket gør turismen til et vigtigt eksporterhverv i Danmark.
- Turismen skaber en direkte værditilvækst på 24,1 mia. kr. Værditilvæksten er den del af produktionen der er tilbage, når 'forbrug i produktion' er fratrukket. Værditilvæksten er dermed et udtryk for medarbejdernes løn og virksomhedernes profit.

Turismen i regioner og kommuner

- Region Hovedstaden og Region Syddanmark er de to største turismeregioner i Danmark.
- Målt i forhold til det samlede udbud af varer og tjenester i regionen betyder turismen mest i Region Nordjylland med en andel på 2,1 pct. af regionen samlede udbud.
- På det kommunale plan er det København, Aarhus, Aalborg og Ringkøbing-Skjern der har de største turismeforbrug. Fanø, Gribskov og Bornholm er de tre kommuner, hvor turismen fylder relativt mest i den lokale økonomi.

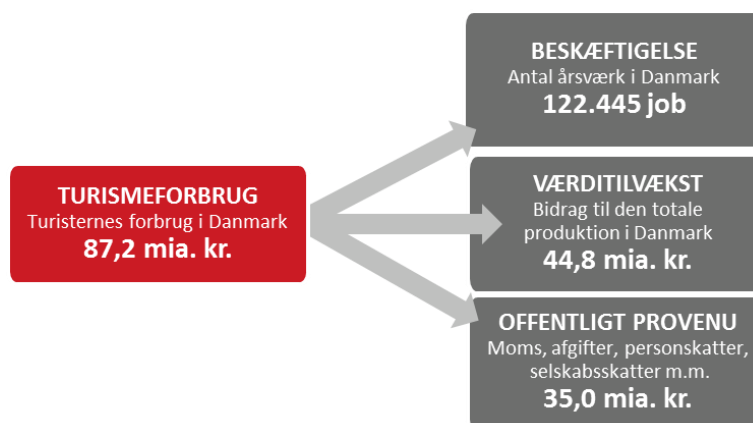
Turismeforbrug i regioner, andel af udbud og turismeskabte årsværk, 2012

Én million kr. i turismeforbrug skaber næsten halvandet job

- Turismen har stor betydning for beskæftigede i Danmark. Samlet set er turismen med til at skabe 122.500 årsværk, hvilket svarer til 4,4 pct. af alle årsværk i Danmark.
- Den øgede aktivitet i samfundet, som turismeforbruget er anledning til, skaber en værditilvækst på 44,8 mia. kr. inkl. afledte effekter samt skatteindtægter på i alt 35 mia. kr.
- Inklusiv afledte effekter skaber én million kr. i turismeforbrug i gennemsnit 515.000 kr. i værditilvækst, 400.000 kr. i skatteindtægter og 1,40 job (årsværk).

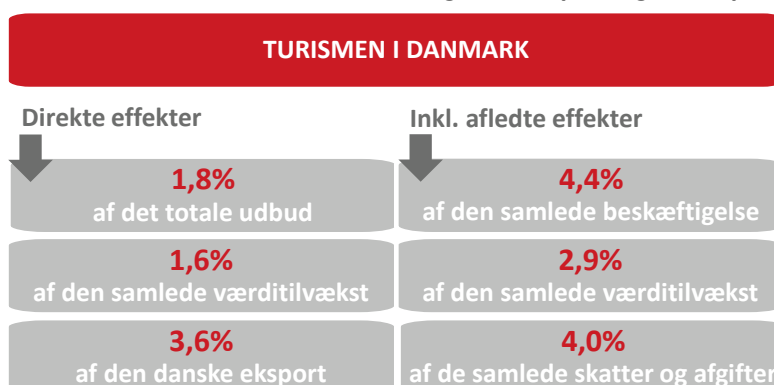
Turismens samlede afledte effekter, 2012

Hovedtal for turismen og multiplikatorer 2012

	Hovedtal mia. kr.	Effekt af 1 mio. kr. i turismeforbrug (kr.)	Multiplikator
Turismeforbrug	87,2	1.000.000	1
Værditilvækst - direkte effekter	24,1	276.568	0,28
Værditilvækst - inkl. afledte effekter	44,8	513.647	0,51
Personskatter	12,9	148.074	0,15
Vareskatter, moms- og selskabsskatter	22,1	253.576	0,25
Skatter i alt	35,0	401.649	0,40
	Antal årsværk		
Beskæftigelse	122.455	1,40	

Turismens andel af den samlede værditilvækst, beskæftigelse, eksport og skatteprovenu i Danmark, 2012

1. Turismeforbruget i Danmark

Dette kapitel beskriver sammensætningen af turisternes forbrug i Danmark på produkter, formål, overnatningsformer og markeder i 2012.

1.1 Turisterne bruger flest penge på overnatninger og transport

Turisternes samlede forbrug i Danmark var i 2012 87,2 mia. kr. Forbruget kan opdeles på tre forskellige produktgrupper: Turismeprodukter, detailhandel og andre produkter. Som det fremgår af tabel 1.1.1 bliver godt halvdelen af det samlede turismeforbrug, 46,1 mia. kr., lagt på egentlige turismeprodukter som overnatning, lokaltransport og restauranter. Selve overnatningsproduktet fylder ikke overraskende meget med et samlet forbrug på 15,8 mia. kr. Dette svarer til 18 pct. af den samlede turismeomsætning. Lokaltransport og restaurantbesøg fylder ligeledes meget i turisternes samlede feriebudget med hhv. 15,8 mia. kr. og 11,4 mia. kr. Lokaltransport dækker både over turisternes forbrug af S-tog, bus og taxi, men også 'langdistance' lokaltransport som indenrigsflyvning og færger.

Tabel 1.1.1 Turismeforbrug fordelt på produkter og formål 2012

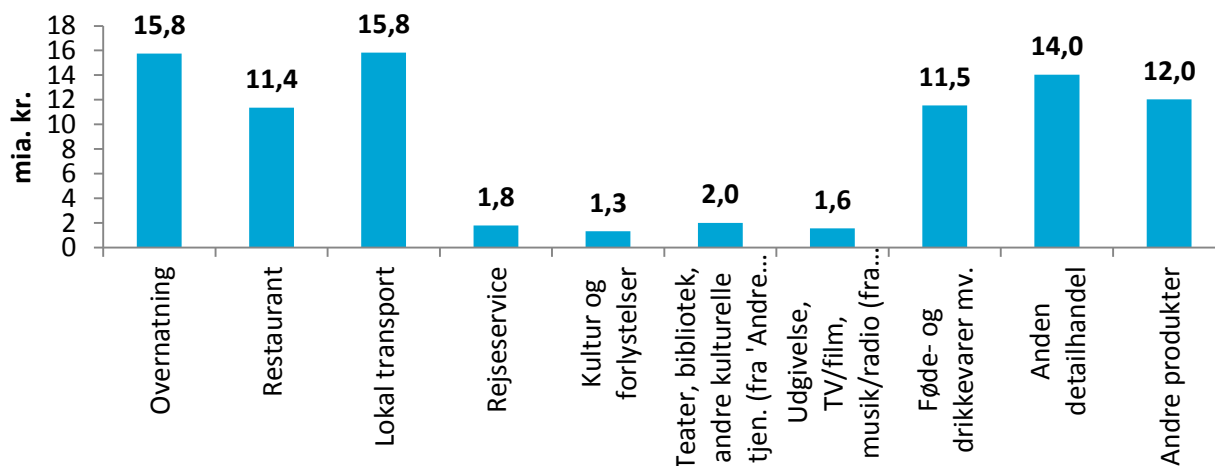
	I alt		Ferierejser		Forretningsrejser	
	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.
I alt	87.234	100	58.961	100	28.273	100
Turismeprodukter	46.070	53	19.220	33	26.850	95
Heraf:						
Overnatning	15.756	18	5.087	9	10.669	38
Restaurant	11.358	13	9.263	16	2.095	7
Lokal transport ¹	15.834	18	2.634	4	13.199	47
Rejse-service	1.804	2	998	2	806	3
Kultur og forlystelser	1.318	2	1.237	2	81	0
Detailhandel	25.582	29	24.819	42	763	3
Heraf:						
Føde- og drikkevarer samt tobak	11.547	13	11.482	19	65	0
Benzin og andet brændstof	6.288	7	5.964	10	324	1
Andet	7.747	9	7.373	13	374	1
Andre produkter	15.582	18	14.922	25	660	2

Turisternes forbrug spreder sig udover en bred vifte af produkter. Særligt detailhandlen fylder meget med 25,6 mia. kr. svarende til 29 pct. af det samlede turismeforbrug. Alene 11,5 mia. kr. af detailhandelsomsætningen blev lagt på føde- og drikkevarer samt tobak. Men også restkategorien 'andre produkter' fylder meget med 15,6 mia. kr. Her er bl.a. produkterne 'boligbenyttelse og ejendomsmæglere', 'finans- og forsikring', 'teater, bibliotek og andre kulturelle tjenester', 'landbrug og fiskeri' og 'udgivelse, TV/film, musik/radio' store poster i regnskabet. Produkterne 'teater, bibliotek og andre kulturelle tjenester' og 'udgivelse, TV/film, musik/radio' er placeret i 'andre produkter' og ikke i 'turismeprodukter', da det primært er lokale der benytter sig af produktet. Man kan derfor argumentere for, at et *totalt kulturturisme-forbrug* derfor også indeholder disse produkter og dermed udgør knap 4,9 mia. kr. (afrundet) – se figur 1.1.1.

Tabel 1.1.1 viser også, at turismeforbruget knyttet til ferierejser udgør 59,0 mia. kr. eller godt 68 pct. af det samlede turismeforbrug i 2012. 28,3 mia. kr. kan derimod tilskrives forretningsturisme.

Figur 1.1.1 Turismeforbrug på produkter 2012

Derudover havde danskerne i 2012 et forbrug på outbound-relaterede pakkerejser på 8,1 mia. kr. Hovedparten af dette forbrug foretages af danskerne selv i forbindelse med rejser til udlandet, men en mindre del kan tilskrives trekantshandel, fx tyskernes køb af pakkerejser til Sverige gennem en virksomhed der er placeret i Danmark. Da mange af pengene bliver kanaliseret videre til destinationerne i udlandet medregnes beløbet ikke som del af turismen i Danmark. Beløbet indgår heller ikke i beregninger af turismens afledte effekter i Danmark.

1.2 Stort turismeforbrug fra hotel- og feriehusturister

Det samlede turismeforbrug kan opdeles efter turisternes overnatningsform. Bemærk at turismeforbruget her viser, hvad gæster fra den pågældende overnatningsform bruger af penge i Danmark, og ikke kun overnatningsudgiften.

45,6 mia. kr. eller 52 pct. af det samlede turismeforbrug i Danmark kan tilskrives turister der overnatter på kommercielle overnatningsformer. Resten, 41,6 mia. kr., er knyttet til ikke-kommercielle overnatninger som fx eget sommerhus, overnatninger hos familie og venner og endagsbesøg.

Blandt turister der overnatter på kommercielle overnatningsformer står hotelgæster alene for 26,3 mia. kr. svarende til knap 30 pct. af det samlede turismeforbrug. To tredjedele af hotelforbruget kan tilskrives erhvervsturister, mens dens sidste tredjedel kan tilskrives ferieturister. Gæster i lejet feriehus skaber det andet største forbrug blandt de kommercielle overnatningsformer med et forbrug på 10,6 mia. kr., men også campingturismen er en betydelig turismeform i Danmark med et samlet forbrug på 4,4 mia. kr. Blandt de ikke-kommercielle overnatningsformer udgør både familie/venne-overnatninger og endags-ferie besøg omkring 26 pct. af de 41,6 mia. kr. (svarende til 11 mia. kr.), men også endagsforretningsturismen er vigtig med sine 10,8 mia. kr.

Tabel 1.2.1 Turismeforbrug fordelt på overnatningsformer og Danmark/udlandet

	I alt		Udlændinge		Danskere	
	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.
I alt	87.234	100	35.700	100	51.533	100
Kommercielle overnatningsformer	45.596	52	19.938	56	25.658	50
Heraf:						
Hotel-ferie	8.877	10	4.823	14	4.054	8
Hotel-forretning	17.384	20	3.714	10	13.670	27
Feriecenter	1.530	2	611	2	920	2
Camping ¹	4.398	5	1.630	5	2.768	5
Vandrerhjem	742	1	330	1	412	1
Feriehus	10.612	12	8.015	22	2.597	5
Lystbåde	493	1	188	1	305	1
Festival	1.022	1	198	1	823	2
Bondegårde	136	0	34	0	103	0
Krydstogt ²	401	0	395	1	6	0
Ikke-kommercielle overnatningsformer	41.638	48	15.763	44	25.875	50
Heraf:						
Eget sommerhus	6.894	8	0	0	6.894	13
Lånt sommerhus	1.456	2	0	0	1.456	3
Familie/venner	11.290	13	8.149	23	3.141	6
Endagsturister - ferie	11.109	13	7.613	21	3.496	7
Endagsturister - forretning	10.888	12	0	0	10.888	21

¹Udgifter til campingvogne o. lign. er ikke medtaget i turismeforbruget. ²Indeholder kun krydstogtgæster der ikke overnattede på land i forbindelse med deres besøg i Danmark.

1.3 Stor værdi af udenlandsk turisme

Af tabel 1.2.1 fremgår det også, at de udenlandske turister i Danmark brugte 35,7 mia. kr. i 2012, hvilket svarer til godt 41 pct. af det samlede turismeforbrug i Danmark, mens de resterende 59 pct. af turismeforbruget (51,5 mia. kr.) kan tilskrives danskernes eget turismeforbrug i Danmark.

Af tabel 1.3.1. fremgår det, at det største udenlandske marked for dansk turisme er Tyskland. I 2012 udgjorde det tyske turismeforbrug med sine 10,9 mia. kr. 12,5 pct. af det samlede turismeforbrug og 30,5 pct. af det udenlandske turismeforbrug. Herefter følger de to andre nærmarkeder Sverige og Norge med turismeforbrug på hhv. 6,7 mia. kr. og 5,7 mia. kr., mens Storbritannien, USA og Holland indtager pladserne fire til seks med turismeforbrug på hhv. 1,7 mia., 1,5 mia. kr. og 1,1 mia. kr. Selv om flere af de nye vækstmarkeder som fx BR(I)K og Australien naturligvis ikke kan matche nærmarkeder i samlet turismeomsætning, er disse markeder 'markeder i vækst'. Dette fremgår bl.a. af Danmarks Statistiks overnatningstal¹. Denne udvikling er dog ikke denne strukturrapports fokus.

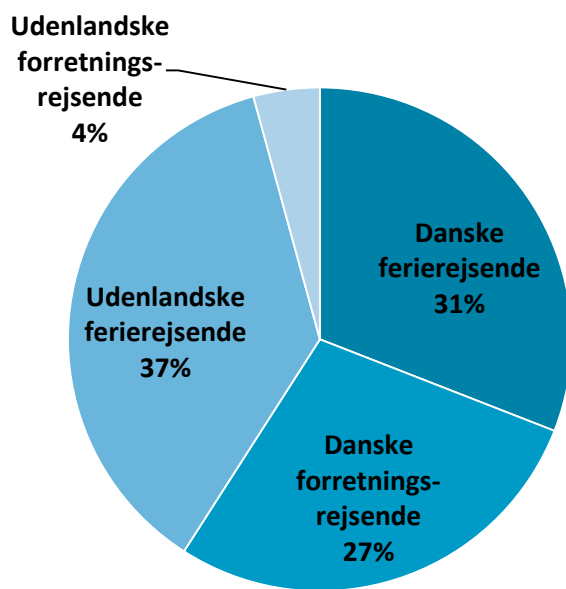
¹ Se www.statistikbanken.dk/turist

Tabel 1.3.1 Turismeforbrug fordelt på bopælsland og formål 2012

	I alt			Andele (pct.)		Ferierejser		Forretningsrejser	
		mio. kr.	Af samlet turisme	Af udenlandsk turisme	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	
I alt	87.234	100	-	58.961	100,0	28.273	100,0		
Danmark	51.533	59,1	-	26.975	45,8	24.559	86,9		
Udlandet i alt	35.700	40,9	100	31.986	54,2	3.714	13,1		
Heraf:									
Tyskland	10.876	12,5	30,5	10.602	18,0	275	1,0		
Sverige	6.705	7,7	18,8	6.208	10,5	498	1,8		
Norge	5.722	6,6	16,0	5.043	8,6	679	2,4		
Storbritannien	1.657	1,9	4,6	1.312	2,2	344	1,2		
Holland	1.054	1,2	3,0	916	1,6	139	0,5		
Frankrig	745	0,9	2,1	662	1,1	83	0,3		
Italien	607	0,7	1,7	514	0,9	93	0,3		
Spanien	429	0,5	1,2	366	0,6	63	0,2		
Schweiz	386	0,4	1,1	319	0,5	68	0,2		
Belgien og Luxembourg	315	0,4	0,9	257	0,4	58	0,2		
Finland	284	0,3	0,8	166	0,3	117	0,4		
Polen	254	0,3	0,7	218	0,4	35	0,1		
Rusland	183	0,2	0,5	125	0,2	58	0,2		
Østrig	146	0,2	0,4	123	0,2	23	0,1		
Irland	36	0,0	0,1	22	0,0	14	0,0		
Portugal	35	0,0	0,1	23	0,0	12	0,0		
Grækenland	26	0,0	0,1	15	0,0	11	0,0		
Øvrige Østeuropa	175	0,2	0,5	105	0,2	69	0,2		
Øvrige Europa	1.819	2,1	5,1	1.552	2,6	268	0,9		
Kina	175	0,2	0,5	86	0,1	89	0,3		
Japan	153	0,2	0,4	74	0,1	80	0,3		
Sydkorea	24	0,0	0,1	15	0,0	9	0,0		
Øvrige Asien	134	0,2	0,4	99	0,2	36	0,1		
USA	1.531	1,8	4,3	1.233	2,1	298	1,1		
Canada	197	0,2	0,6	153	0,3	44	0,2		
Brasilien	49	0,1	0,1	31	0,1	18	0,1		
Øvrige Amerika	459	0,5	1,3	323	0,5	136	0,5		
Australien	97	0,1	0,3	64	0,1	33	0,1		
Øvrige lande	1.427	1,6	4,0	1.362	2,3	65	0,2		

Ser man alene på ferieturismen har udlandet et større samlet forbrug end danskerne – hhv. 32,0 mia. kr. mod 27,0 mia. kr. (se tabel 1.3.1.). Udlændingenes ferierejseforbrug i Danmark svarer til 37 pct. af det samlede turismeforbrug i Danmark, mens danskernes ferierejseforbrug udgør 31 pct. af det samlede turismeforbrug. Danskerne har dog et langt større forbrug knyttet til forretningsturisme end udlandet - hhv. 24,6 mia. kr. mod 3,7 mia. kr.²

Figur 1.3.1 Turismeforbrug fordelt på formål og Danmark/Udland 2012

² For udlændinge er det kun forretningsrejsende på hotel, der er inkluderet i forretningsrejser. For danskere er det hoteller og en andel af endagsturisterne.

2. Turismen i Danmark sammenlignet med andre erhverv

Satellitregnskabet for turismen i Danmark giver mulighed for at beskrive turismens økonomiske betydning i forhold til samfundsøkonomien generelt. Dermed kan turismen sættes i forhold til andre erhverv. Dette kapitel beskriver turismens relative betydning på tre dimensioner:

1. Hvor stor en andel udgør turismen af det samlede udbud i Danmark?
2. Hvor meget udgør det udenlandske turismeforbrug af Danmarks samlede eksportindtægter?
3. Hvor stor *direkte* værditilvækst skaber turismeforbruget, og hvor stor en andel udgør dette af samfundets værditilvækst i alt?

Dette kapitel beskriver kun de direkte effekter af turismen. De samlede turismeafledte effekter beskrives i kapitel 4, der udover de direkte effekter også indeholder de afledte effekter. Se metodekapitlet for en uddybning af dette.

2.1 Turismeforbrugets andel af det samlede udbud

Med et samlet forbrug på 87,2 mia. kr. udgør turismen 1,8 pct. af det totale udbud i Danmark. Udbuddet er udtryk for værdien af den samlede produktion, inkl. import.³ For at etablere det samlede udbud af et produkt i Danmark er det nødvendigt at tage produktionen og tillægge import, skatter og afgifter for direkte at kunne sammenligne udbuddet med turismeforbruget 'over disken', der inkluderer moms og afgifter.

Turismeforbrugets andel af det samlede udbud inden for hver produktkategori varierer stærkt. Turismen står for 90 pct. af det samlede udbud af overnatninger, 23 pct. af restaurantudbuddet og 15 pct. af udbuddet af rejseservice, men fylder med hhv. 12 pct. og 7 pct. også godt i udbuddet af hhv. 'lokal transport' og 'kultur og forlystelser'. Det samlede turismemæssige kulturforbrug er dog større end det fremgår af tabel 2.1.1 – se kapitel 1.1.1 for en uddybning af dette.

Turismeforbruget fylder kun 1,1 pct. af det samlede detailhandels-udbud på trods af det relativt store turismeforbrug i detailhandlen på 24,3 mia. kr. Dog er det værd at notere, at andelen er lidt større i produkt-grupperingen 'føde- og drikkevarer samt tobak' med 3,7 pct.

---

³ Udbuddet består af dansk produktion plus import, og repræsenterer dermed det der i Danmark enten bliver brugt i produktionen, som privat eller offentligt forbrug, investeringer eller eksport. Skal ikke forveksles med BNP, der er dansk produktion minus forbrug i produktion og dermed et mindre beløb.

Tabel 2.1.1 Turismeforbrug og andele af samlet udbud 2012

	Indenlandsk udbud	Turismeforbruget	Turismeandel
	mio. kr.		pct.
I alt	4.897.133	87.234	1,8
Turismeprodukter	227.190	46.070	20,3
Heraf:			
Overnatning	17.479	15.756	90,1
Restaurant	49.482	11.358	23,0
Lokal transport	128.587	15.834	12,3
Rejsservice	12.272	1.804	14,7
Kultur og forlystelser	19.370	1.318	6,8
Detailhandel	2.232.420	25.582	1,1
Heraf:			
Føde- og drikkevarer samt tobak	315.912	11.547	3,7
Benzin og andet brændstof	252.082	6.288	2,5
Andet	1.664.426	7.747	0,5
Andre produkter	2.437.523	15.582	0,6

2.2 Turismen er et vigtigt eksporterhverv

De udenlandske turisternes forbrug på 35,7 mia. kr. i 2012 svarer til 3,6 pct. af den samlede eksport i Danmark.⁴

I tabellen nedenfor er turismens eksportindtægter sammenlignet med en række andre indtægtskilder på betalingsbalancens løbende poster. Tabellen viser, at nogle af de største poster på betalingsbalancen er fødevarer mv. og søtransport. Men bortset fra disse to poster er turismen med 35,7 mia. kr. blandt de mest betydningsfulde. Fx overgår turismen store poster som 'rå jordolie' (28,1 mia. kr.) og beklædning (22,4 mia. kr.)

Det skal dog bemærkes, at den placering turisme får på eksport-listen med vare- og tjenestegrupper afhænger af, hvordan man 'skærer kagen' og grupperer betalingsbalancens løbende poster. Opdeler man de øvrige vare- og tjenestegrupper i små dele, bliver turismen en relativ stor spiller, mens turismen får en placering længere nede af ranglisten, hvis de øvrige varer og tjenester slås sammen i større grupper.

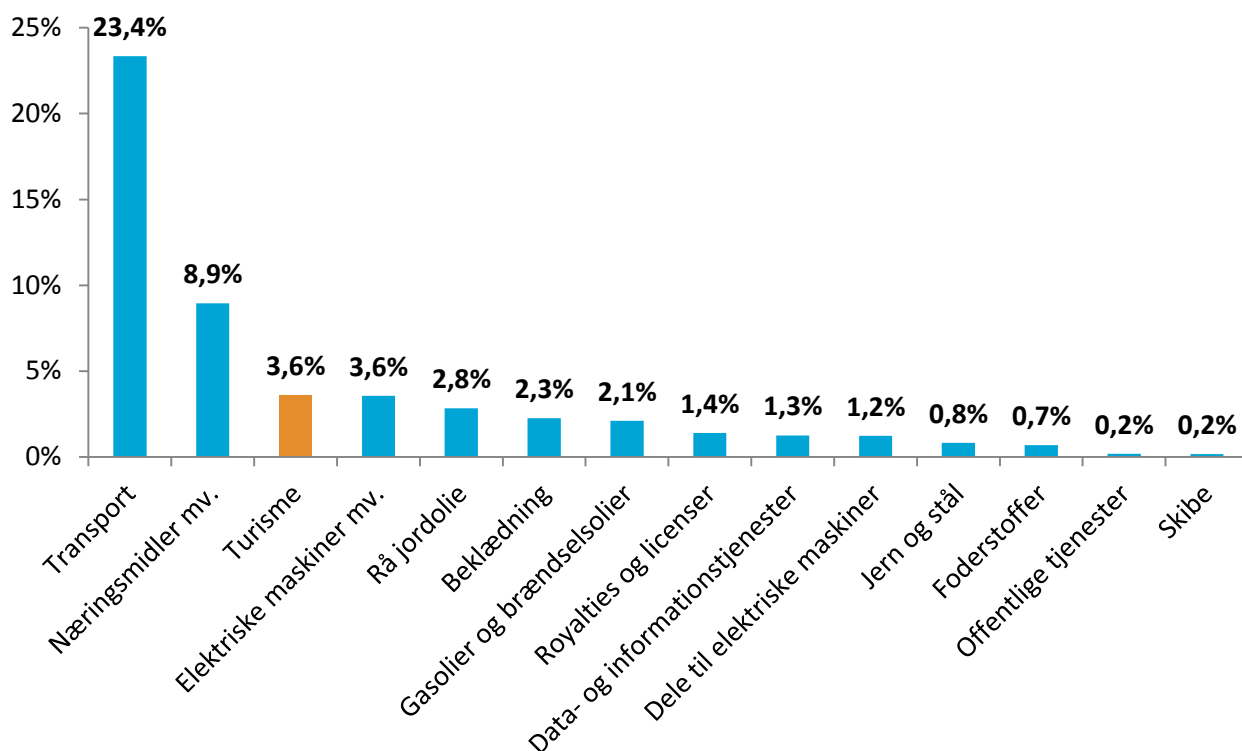
⁴ Opgjort som værdien af de samlede varer og tjenester på betalingsbalancens løbende poster.

Tabel 2.2.1 Varer og tjenester på betalingsbalancens indtægtsside 2012

Vare- eller tjenestegruppe	Indtægt på betalingsbalancen	Andel af varer og tjenester i alt
	mio. kr.	pct.
Løbende poster, varer og tjenester	993.240	100
Løbende poster, varer	610.696	61,5
Løbende poster, tjenester	382.544	38,5
Turisme	35.700	3,6
<u>Udvalgte varegrupper</u>		
Næringsmidler, drikkevarer og tobak	88.875	8,9
Elektriske maskiner, apparater og udstyr	35.353	3,6
Rå jordolie	28.109	2,8
Beklædning	22.386	2,3
Gasolier og brændselsolier	20.815	2,1
Dele og tilbehør til elektriske maskiner og apparater	12.141	1,2
Kemiske grundstoffer og forbindelser	9.369	0,9
Jern og stål	8.155	0,8
Foderstoffer	6.778	0,7
Plast, samt varer deraf	7.349	0,7
Skibe	1.724	0,2
Fodtøj	3.870	0,4
<u>Udvalgte tjenestegrupper</u>		
Transport - heraf 195 mia. søtransport	231.962	23,4
Andre forretningstjenester	70.900	7,1
Royalties og licenser	13.923	1,4
Data- og informationstjenester	12.460	1,3
Kommunikationstjenester	3.632	0,4
Finansielle tjenester	3.622	0,4
Audiovisuelle tjenester samt tjenester ifm. Uddannelse, sundhed, kulttur og rekreation	2.691	0,3
Forsikringstjenester	2.263	0,2
Offentlige tjenester	1.919	0,2
Bygge- og anlægstjenester	1.137	0,1

Kilde: Danmarks Statistiks betalingsbalancestatistik og VisitDenmarks egne beregninger.

Figur 2.2.1 Udvalgte vare- og tjenestestoppers andel af betalingsbalancens løbende poster 2012

2.3 Turismens andel af værditilvæksten

Værditilvækst er en anderkendt målestok for betydningen af et erhverv i samfundet.⁵ Værditilvækst er defineret som den del af forbruget, der er tilbage af den samlede omsætning, når vareforbruget, der er brugt i forbindelse med produktionen, er fratrukket.

Af det samlede turismeforbrug på 87,2 mia. kr. som løber gennem kasseapparaterne, er der 24,1 mia. kr., eller godt 28 pct. tilbage i direkte værditilvækst, dvs. til profit og aflønning af arbejdskraft. Værditilvæksten er turismens direkte bidrag til den totale produktion i Danmark og de 24,1 mia. kr. svarer til 1,6 pct. af den samlede værditilvækst i landet. Beregningen er det tætteste vi kommet på turismens andel af BNP.⁶

I tabel 2.3.1 er værditilvæksten for turismeforbruget beregnet for en lang række branchegrupper. Når den turismeskabte værditilvækst sammenholdes med branchegruppens samlede værditilvækst fremkommer den andel af værditilvæksten, som det direkte turismeforbrug udgør af branchens samlede værdi.

Ikke overraskende er turisme vigtigst for værdiskabelsen i overnatningsbrancherne, hvor den udgør næsten 82 pct.⁷ Herefter følger restauranter og værtshuse med 22 pct. og rejseservice med knap 15 pct. I detailhandlen er turismens andel 1,2 pct., mens den blot er 0,7 pct. i de resterende brancher.

⁵ Den formelle betegnelse er 'bruttoværditilvækst', men i denne rapport anvendes blot 'værditilvækst'.

⁶ Værditilvækst svarer til BNP i basispriser - dvs. eksklusiv produktskatter og produktsubsidier.

⁷ De sidste 18 pct. kan tilskrives lokale indbyggere og virksomheders anvendelse af mødefaciliteter, restauranter mv. på overnatningsstederne.

I praksis går turismeforbruget på tværs af både brancher og produktgrupper. Nogle af disse produkter og brancher vælger vi at kalde turismeprodukter eller turismeerhverv, fordi turismeforbrugets andel af det pågældende produkt eller af den pågældende branchegruppens output er relativt højt. Ikke desto mindre ligger en stor del af turismeforbruget i detailhandlen og andre brancher, som til gengæld har en meget lille afhængighed af turismen.

Tabel 2.3.1 Turismens direkte værditilvækst fordelt på brancher i Danmark 2012

	Landets samlede værditilvækst	Turismens direkte værditilvækst	Turismens andel
	mio. kr.		pct.
I alt	1.551.282	24.126	1,6
Turismeerhverv	93.868	11.508	12,3
Heraf:			
Overnatningssteder	5.127	4.178	81,5
Restauranter og værtshuse	15.725	3.511	22,3
Transportvirksomheder	47.614	2.035	4,3
Rejse-service	2.240	341	15,2
Kultur, forlystelser og sport ¹	23.161	1.443	6,2
Detailhandel	414.044	5.142	1,2
Heraf:			
Råolie-, naturgas og olieindustri	61.247	37	0,1
Føde- og drikkevarer samt tobak	23.897	393	1,6
Andre	328.899	4.712	1,4
Andre brancher	1.043.370	7.476	0,7
Heraf:			
Ejendomsmæglere, bolig- og husleje ²	168.749	2.839	1,7
Erhvervs-service ³	120.421	489	0,4
Andre	754.201	4.148	0,5

Noter: ¹Den lave turismeandel er udtryk for, at mange lokale benytter sig af forlystelser, sportsfaciliteter mm.

²Branchen producerer bl.a. turismeproduktet 'biludlejning', der indgår i produktkategorien 'lokal transport'. ³Branchen producerer bl.a. turismeproduktet 'udlejning af sommerhuse', der indgår i produktkategorien 'overnatning'.

Der er ikke et 1:1 forhold mellem brancher og produkter. En branche kan producere flere forskellige produkter. Det kan man studere i Danmarks Statistiks input-output tabeller. Produkter går så at sige på tværs af brancher. Nogle produkter bliver dog udelukkende produceret af specifikke brancher. Fx bliver overnatningsproduktet udelukkende produceret af 'hoteller og andre overnatningssteder'. Men 'hoteller og andre overnatningssteder' producerer flere produkter - fx også produktet 'restauranter, café og caterings'. Restaurationsbranchen er dog hovedproducent af dette produkt. Det skal endvidere nævnes, at nogle turismeprodukter bliver produceret af brancher der *ikke* er turismeerhverv – se fx noterne til tabel 2.3.1.

Tabel 2.3.2 sammenligner den direkte turismeskabte værditilvækst på 24,1 mia. kr. med værditilvæksten i en række veldefinerede erhverv fra Danmarks Statistiks nationalregneskab efter den såkaldte 36-

gruppering. Bemærk, at turisme indgår i flere af de listede brancher samtidig med, at det fremgår af tabellen som selvstændig enhed. Alligevel kan sammenligningen give et fingerpeg om turismens relative størrelse.

Tabellen viser, at turismen bidrager mere til værditilvæksten end fx 'landbrug, skovbrug og fiskeri' og 'møbel- og anden industri'. Målt efter værditilvækst er turismen dog langt mindre vigtig end fx bygge- og anlægssektoren, transport, handel, finansiering og forsikring og rådgivningserhvervene.

Tabel 2.3.2 Turismens værditilvækst sammenlignet med andre branchegrupper fordelt på nationalregnskabs 36-gruppering 2012

	Værditilvækst ¹	Andel
	mio. kr.	pct.
I alt	1.572.615	100
Turisme	24.126	1,5
Handel	182.254	11,6
Boliger	127.956	8,1
Offentlig administration, forsvar og politi	103.047	6,6
Finansiering og forsikring	107.623	6,8
Sociale institutioner	97.703	6,2
Transport	100.745	6,4
Undervisning	93.434	5,9
Sundhedsvæsen	81.132	5,2
Bygge og anlæg	74.706	4,8
Rådgivning mv.	64.000	4,1
Råstofindvinding	56.372	3,6
Rejsebureauer, rengøring og anden operationel service	44.007	2,8
Ejendomshandel og udlejning af erhvervsejendomme	40.823	2,6
It- og informationstjenester	32.975	2,1
Andre serviceydelser	29.520	1,9
Maskinindustri	31.311	2,0
Energiforsyning	26.307	1,7
Medicinalindustri	25.454	1,6
Føde-, drikke- og tobaksvareindustri	22.704	1,4
Kultur og fritid	22.896	1,5
Landbrug, skovbrug og fiskeri	22.696	1,4
Hoteller og restauranter	22.261	1,4
Metalindustri	16.862	1,1
Telekommunikation	16.083	1,0
Forlag, tv og radio	18.022	1,1
Plast-, glas- og betonindustri	15.200	1,0
Møbel- og anden industri mv.	15.742	1,0
Reklame og øvrige erhvervsservice	12.220	0,8
Vandforsyning og renovation	11.905	0,8
Elektronikindustri	11.562	0,7
Kemisk industri	10.946	0,7
Træ- og papirindustri, trykkerier	9.367	0,6
Forskning og udvikling	8.157	0,5
Fremst. af elektrisk udstyr	6.210	0,4
Transportmiddelindustri	2.904	0,2
Tekstil- og læderindustri	2.540	0,2
Private husholdninger med ansat medhjælp	2.255	0,1
Olieraffinaderier mv.	2.713	0,2

Kilde: Danmarks Statistiks nationalregnskab og VisitDenmark. ¹Afviger fra værditilvæksten andre steder i rapporten, da LINE-modellen er nødsaget til at arbejde med foreløbige tal. Dette er årsagen til, at turisme-andelen er 1,5 pct. og ikke 1,6 pct.

3. Turismen i regioner og kommuner

Dette kapitel beskriver fordelingen af turismeforbruget i de danske regioner og kommuner. Kapitlet viser, hvilke regioner og kommuner, der i størst omfang nyder godt af turismeforbruget i Danmark, samt hvilken betydning turismen har i forhold til det samlede udbud af varer og tjenester i kommunen. Kapitlet uddyber endvidere sammensætningen af turismen inden for hver region. En samlet oversigt med nøgletal for hver kommune kan findes i appendiks 1.

Bemærk, at turismeforbruget på regioner og kommuner i analysen fordeles i henhold til, hvilken region eller kommune overnatningen er foretaget i, jf. metoden beskrevet i kapitel 6. Det forudsættes dermed, at turisten placerer alle udgifter i forbindelse med opholdet i samme område som overnatningsstedet.

3.1 Turismen betyder mest i Region Nordjylland

Turister i region hovedstaden brugte 35,0 mia. kr. i 2012, hvilket svarer til 40 pct. af det samlede turismeforbrug i Danmark. Region Hovedstaden er dermed klart den største turismeregion i landet. Region Syddanmark er næststørste turismeregion med et turismeforbrug i regionen på 17,7 mia. kr., mens Region Midtjylland følger tæt efter med 15,7 mia. kr. I Region Nordjylland og Region Sjælland er turismeforbruget hhv. 9,9 mia. kr. og 8,8 mia. kr.

Ved at sætte det regionale turismeforbrug i forhold til det samlede udbud i regionerne, kan turismeforbrugets andel af de respektive regioners økonomi belyses.

I tabel 3.1.1 ses det, at turismeforbruget fylder relativt mest i Region Nordjylland, hvor 2,1 pct. af det samlede udbud af varer og tjenester købes af turister. I regionerne Hovedstaden og Syddanmark og Sjælland er turismeandelene henholdsvis 1,9 pct., 1,8 pct. og 1,7 pct., mens turismen er mindst vigtig i Region Midtjylland målt i forhold til udbuddet med en andel på 1,6 pct.

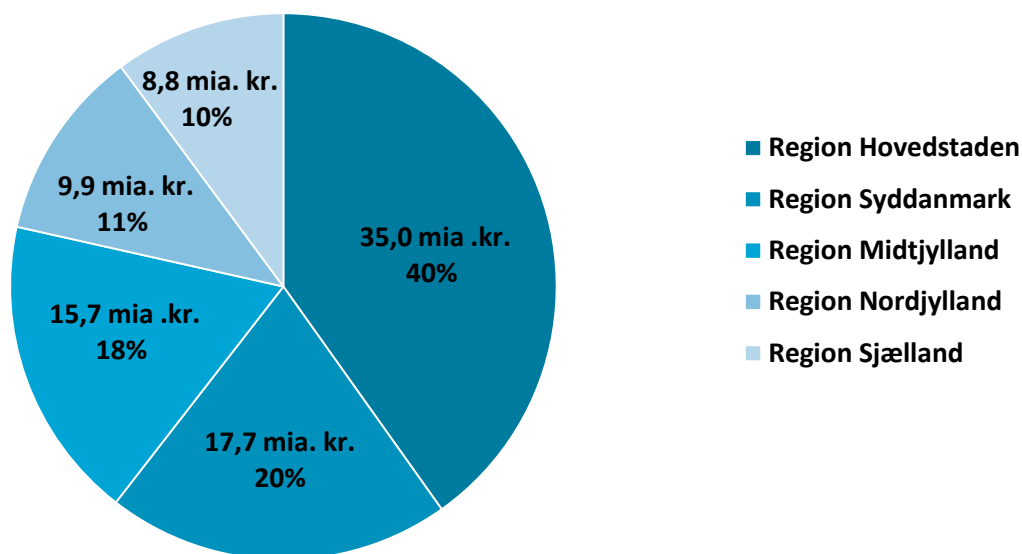
Tabel 3.1.1 Turismeandele af samlet udbud fordelt på regioner 2012

	Indenlandsk udbud mio. kr.	Turismeforbruget	Turismeandel pct.
Hele landet	4.897.133	87.234	1,8
<i>Heraf</i>			
Region Hovedstaden	1.865.993	35.034	1,9
Region Midtjylland	996.843	15.707	1,6
Region Nordjylland	464.340	9.907	2,1
Region Sjælland	521.046	8.839	1,7
Region Syddanmark	963.022	17.747	1,8

Note: En lille del af det indenlandske udbud ikke kan placeres i én af de fem regioner. Det indenlandske udbud er derfor større end summen af udbuddet i de fem regioner.

Figur 3.1.1 nedenfor illustrer turismeforbrugets fordeling mellem regionerne.

Figur 3.1.1 Turisme forbrug fordelt på regioner og andele af samlet turismeforbrug 2012

3.2 Turismeforbruget er forskelligt sammensat i regionerne

I Region Hovedstaden bliver 57 pct. af turismeforbruget i 2012 brugt på egentlige turismeprodukter, hvilket er en noget højere andel end landsgennemsnittet på 53 pct. Dette fremgår af tabel 3.2.1 og figur 3.2.1. Særligt er den andel af turismeforbruget, der bruges på turismeprodukterne 'restaurant' og 'lokaltransport' relativt højere i Region Hovedstaden sammenholdt med landets øvrige regioner.

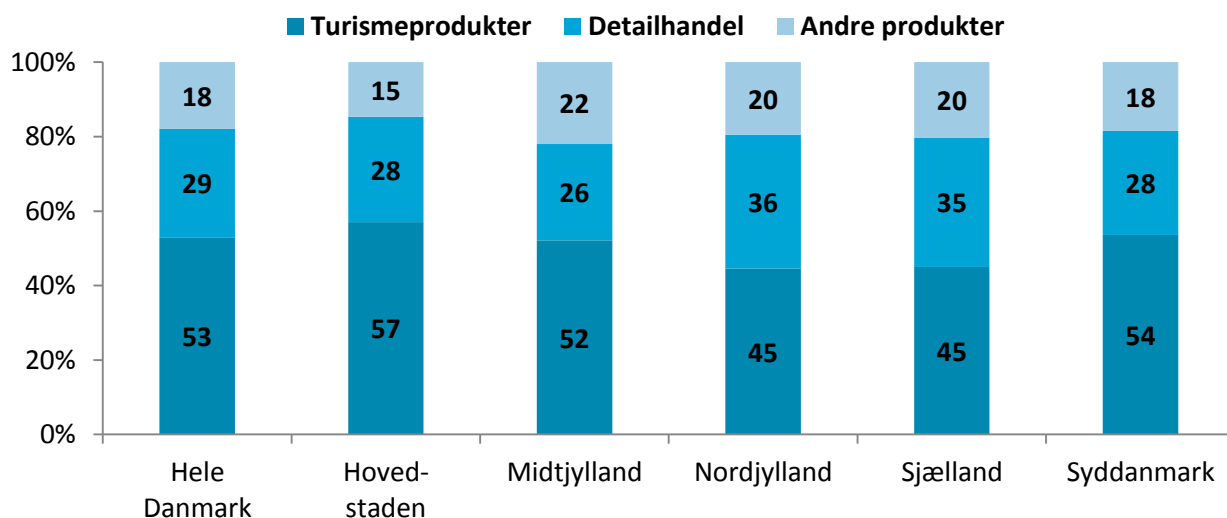
Ser man alene på selve overnatningsproduktet bliver der brugt en relativ lavere andel af det samlede turismeforbrug på dette i Region Nordjylland og Sjælland – hhv. 16 pct. og godt 15 pct., hvilket skal ses i forhold til landsgennemsnittet på 18 pct. Dette hænger sammen med, at en relativ stor andel af turismeforbruget i disse to regioner kan tilskrives enten turister i lejede feriehuse eller ikke-kommerciel turisme (se tabel 3.2.2 og figur 3.2.2 nedenfor).

Til gengæld bruger turisternes i Region Nordjylland og Sjælland en relativ større andel af deres forbrug i detailhandlen - hhv. 36 pct. og 35 pct. mod et landsgennemsnit på 29 pct. Særligt er forbruget på føde- og drikkevarer samt tobak relativt højere, hvilket igen hænger sammen med fordelingen af turismetyperne. I Region Midtjylland bruger turistene en relativ lille andel af deres penge på detailhandel (26 pct.). Turisterne i Midtjylland har i det hele taget et meget varieret forbrug – godt 22 pct. af forbruget bruges på 'andre produkter', hvilket skal sammenholdes med et landsgennemsnit på 18 pct.

Tabel 3.2.1 Turismeforbrug fordelt på produkter og regioner 2012

	Hele Danmark	Hovedstaden	Midt-jylland	Nord-jylland	Sjælland	Syddanmark
	mio. kr.					
I alt	87.234	35.034	15.707	9.907	8.839	17.747
Turismeprodukter	46.070	19.974	8.186	4.417	3.981	9.513
Heraf:						
Overnatning	15.756	6.154	3.046	1.604	1.316	3.635
Restaurant	11.358	5.248	1.714	1.252	1.221	1.923
Lokal transport	15.834	7.127	2.835	1.311	1.161	3.400
Rejse-service	1.804	932	363	135	86	289
Kultur og forlystelser	1.318	513	228	114	197	266
Detailhandel	25.582	9.927	4.070	3.557	3.062	4.964
Heraf:						
Føde- og drikkevarer samt tobak	11.547	4.342	1.707	1.812	1.615	2.070
Benzin og andet brændstof	6.288	2.031	1.186	920	824	1.326
Andet	7.747	3.554	1.177	825	623	1.568
Andre produkter	15.582	5.133	3.451	1.933	1.796	3.270

Figur 3.2.1 Turismeforbruget fordelt på produkttyper per region 2012

Turismen i regionerne er sammensat meget forskelligt hvad angår overnatningsformer. Tabel 3.2.2 og figur 3.2.2 giver et overblik over turismeforbruget i regionerne i 2012 fordelt på overnatningsformer.

Forskellen mellem regionerne knytter sig især til betydningen af de såkaldte kommercielle turister, dvs. turister der har en overnatning og som betaler for den, versus ikke-kommercielle turister som endagsgæster samt privat overnattende. Den relative betydning af de betalende gæster er langt højere for Region Midtjylland og Syddanmark med 60 pct. mod et landsgennemsnit på 52 pct.

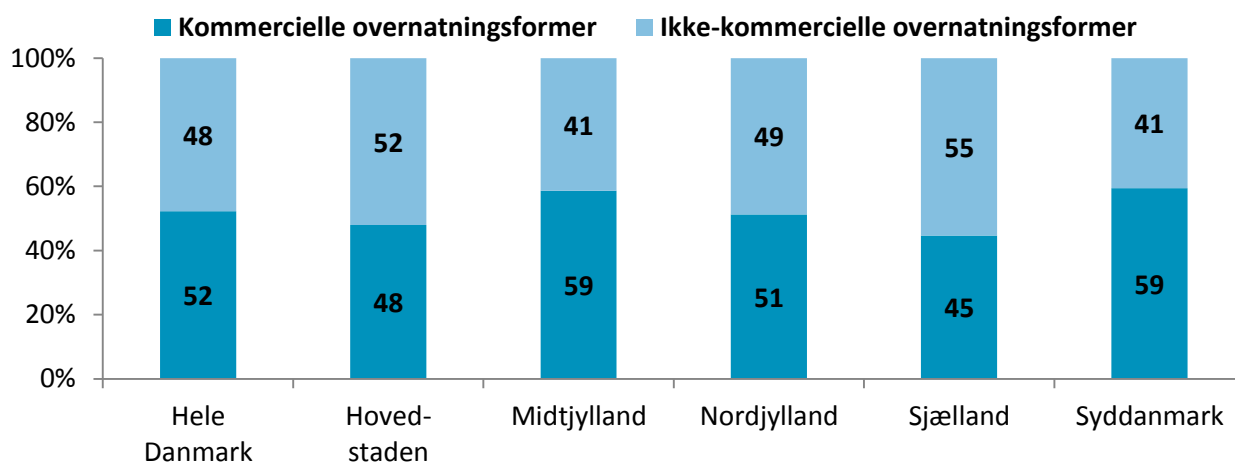
Derudover viser oversigten, at Region Hovedstaden har en noget anden overnatningsprofil end de andre regioner med en meget stor andel hotelgæster og endagsrejsende i forhold til de øvrige regioner.

Tabel 3.2.2 Turismeforbrug fordelt på produkter og formål 2012

	Hele Danmark	Hovedstaden	Midtjylland	Nordjylland	Sjælland	Syddanmark
	mio. kr.					
I alt	87.234	35.034	15.707	9.907	8.839	17.747
Kommercielle overnatningsformer	45.596	16.821	9.207	5.074	3.945	10.549
Heraf:						
Hotel-ferie	8.877	5.167	962	899	409	1.440
Hotel-forretning	17.384	8.457	3.042	1.303	1.022	3.561
Feriecenter	1.530	207	130	422	309	463
Camping ¹	4.398	955	834	751	553	1.306
Vandrerhjem	742	345	98	73	74	152
Feriehus	10.612	1.182	3.730	1.523	1.051	3.126
Lystbåde	493	83	95	64	68	183
Festival	1.022	0	268	20	442	291
Bondegårde	136	54	31	16	11	25
Krydstogt ²	401	371	18	4	6	2
Ikke-kommercielle overnatningsformer	41.638	18.213	6.499	4.833	4.894	7.198
Heraf:						
Eget sommerhus	6.894	1.954	1.430	1.155	1.408	946
Lånt sommerhus	1.456	244	317	224	364	308
Familie/venner	11.290	4.422	2.053	1.455	1.336	2.024
Endagsturister - ferie	11.109	6.921	575	1.169	1.085	1.359
Endagsturister - forretning	10.888	4.673	2.123	831	701	2.561

¹Udgifter til campingvogne o. lign. er ikke medtaget i turismeforbruget. ²Indeholder kun krydstogtgæster der ikke overnattede på land i forbindelse med deres besøg i Danmark.

Figur 3.2.2 Turismeforbruget fordelt på overnatningstyper per region 2012

I alle regioner står danske turister for den største andel af turismeforbruget. Den næststørste nationalitet for Region hovedstaden er Sverige, mens det for alle andre regioner er Tyskland.

Tyskland, Sverige og Norge er de tre største udenlandske markeder i alle regioner, hvilket vidner om nærmarkedernes vigtighed i turismen. Herefter kommer Storbritannien ind på fjerdepladsen i tre af regionerne (Midtjylland, Nordjylland og Sjælland), mens USA og Holland indtager fjerdepladsen i hhv. Region Hovedstaden og Region Syddanmark.

Tabel 3.3.3 Top 10 turisme nationalitet målt på omsætning per region 2012

Nr.	Hele Danmark	Hovedstaden	Midtjylland	Nordjylland	Sjælland	Syddanmark
1	Danmark	Danmark	Danmark	Danmark	Danmark	Danmark
2	Tyskland	Sverige	Tyskland	Norge	Tyskland	Tyskland
3	Sverige	Norge	Norge	Tyskland	Sverige	Norge
4	Norge	Tyskland	Sverige	Sverige	Norge	Sverige
5	UK	USA	UK	UK	UK	Holland
6	Storbritannien	UK	Holland	USA	USA	UK
7	USA	Frankrig	Italien	Holland	Holland	Storbritannien
8	Holland	Holland	Polen	Canada	Østrig	Frankrig
9	Frankrig	Italien	Spanien	Frankrig	Polen	Schweiz
10	Italien	Spanien	USA	Schweiz	Spanien	Italien

Tabel 3.2.4 Turismeforbrug fordelt på regioner og bopælsland 2012

	Hele Danmark	Hovedstaden	Midtjylland mio. kr.	Nordjylland	Sjælland	Syddanmark
I alt	87.234	35.034	15.707	9.907	8.839	17.747
Danmark	51.533	18.536	10.162	5.672	5.864	11.299
Udlandet	35.700	16.498	5.545	4.235	2.975	6.447
Heraf						
Tyskland	10.876	1.501	3.125	1.497	924	3.830
Sverige	6.705	4.853	265	560	622	407
Norge	5.722	2.291	732	1.511	587	602
Storbritannien	1.657	980	229	119	172	157
USA	1.531	1.108	86	110	68	159
Holland	1.054	443	201	69	67	274
Frankrig	745	566	54	24	8	93
Italien	607	364	142	8	16	77
Spanien	429	282	100	4	21	22
Schweiz	386	220	43	22	12	90
Belgien og Luxembourg	315	218	36	9	9	43
Finland	284	205	14	6	7	52
Polen	254	62	118	7	21	46
Canada	197	94	29	63	1	10
Rusland	183	145	10	6	3	18
Kina	175	154	11	2	3	5
Japan	153	128	7	4	2	13
Østrig	146	76	11	11	39	9
Australien	97	86	3	2	1	5
Brasilien	49	45	2	0	0	2
Irland	36	27	2	2	1	4
Portugal	35	26	2	2	0	4
Grækenland	26	21	2	1	0	1
Sydkorea	24	20	1	1	2	1
Østeuropa i øvrigt	175	108	17	7	8	34
Europa i øvrigt	1.819	1.035	175	99	170	340
Amerika i øvrigt	459	377	33	21	12	17
Asien i øvrigt	134	67	9	2	11	45
Andre lande	1.427	999	86	67	187	88

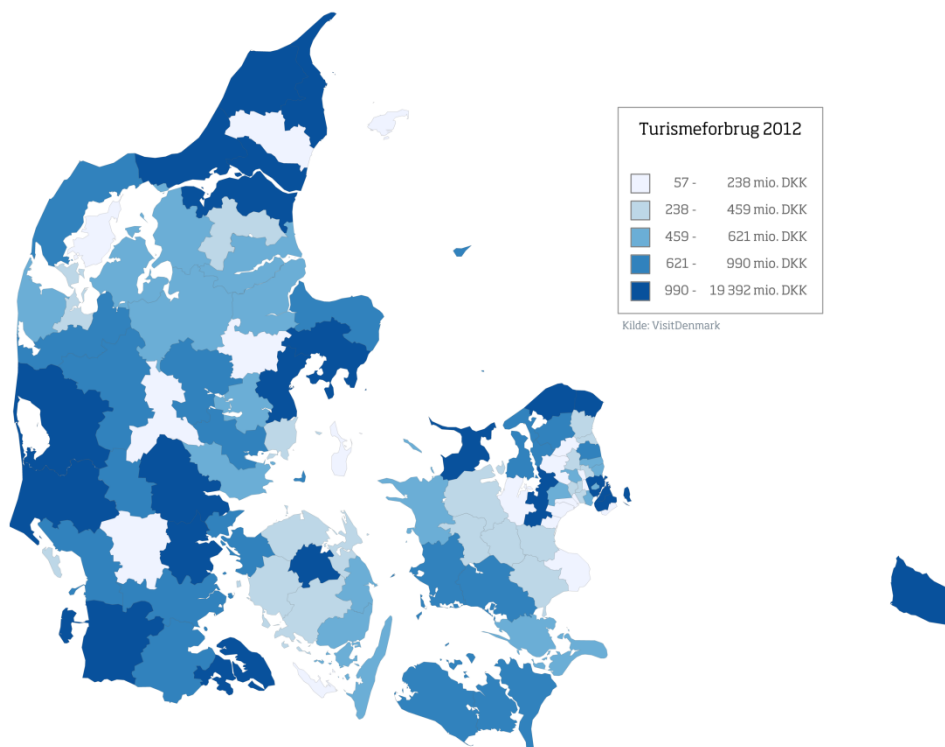
3.3 Turismen i kommunerne

Turismen og turismeforbruget i Danmark spredt geografisk rundt i hele landet. En stor del af turismen er imidlertid samlet på et relativt lille antal kommuner. Således står de ti største turismekommuner for 44 pct. af det samlede turismeforbrug.

Landets største turismekommuner målt i turismeforbrug er København, Aarhus, Aalborg og Ringkøbing-Skjern. Ikke overraskende dominerer kommuner med nogle af Danmarks største byer på top 10. Det skyldes bl.a. en stor andel forretningsrejsende, endagsgæster samt hotelgæster med højt forbrug. Men også nogle af Danmarks største kystdestinationer findes højt på top 10. Efter Ringkøbing-Skjern kommer Varde og Bornholm på top 10 listen.⁸

⁸ Det kommunale turismeforbrug er generelt forbundet med betydelig usikkerhed, navnlig fordi de bagvedliggende turistmængder (overnatninger og endagsbesøg) er estimerede og pga. antagelsen om, at al turistens forbrug er placeret i overnatningskommunen.

Figur 3.3.2 Turismeforbrug fordelt på kommuner 2012

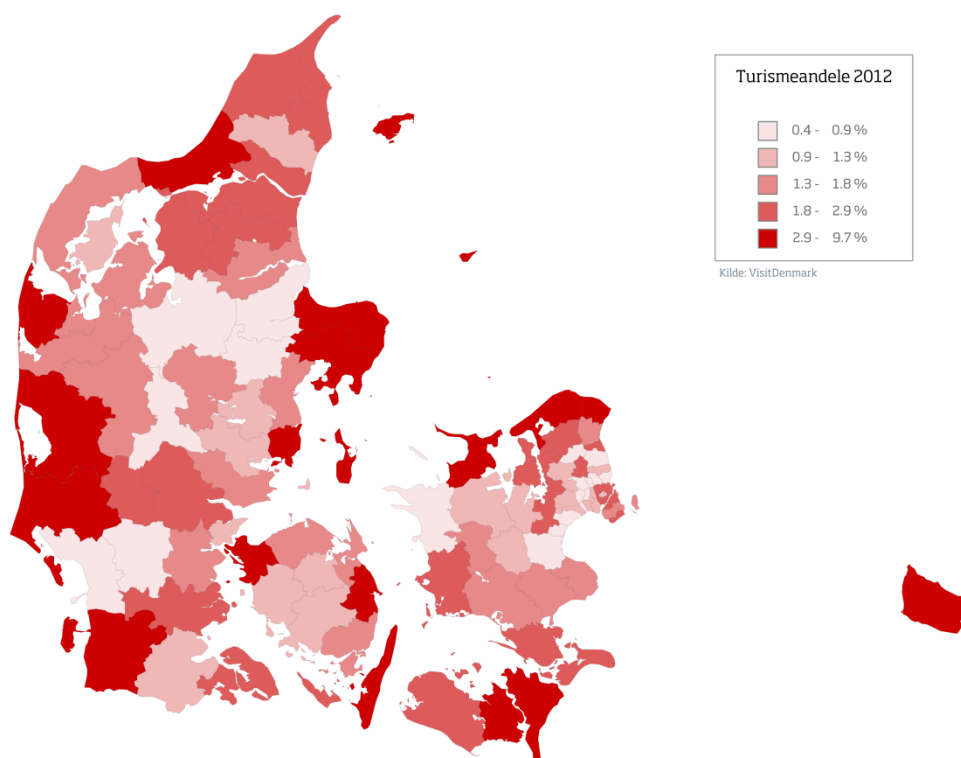

I appendiks 1 findes estimater for turismeforbrug, overnatninger samt for turismeforbrugets andel af udbuddet for alle landets kommuner.

Tabel 3.3.1 giver en oversigt over de 10 største turistkommuner i Danmark - både set i forhold til det samlede turismeforbrug og i forhold til turismedelen, dvs. andelen af det samlede udbud i kommunen af varer og tjenester. Varde og Bornholm ligger på top 10 på begge målepunkter og er dermed kommuner, der er forholdsvis afhængige af turismen. Den kommune, hvor turismen fylder relativt mest for økonomien er Fanø med en turismeandel på 9,7 pct.

Tabel 3.3.1 Turismeforbrug og turismeandele på kommuner, top 10 2012

Top 10 kommuner	Turismeforbrug	Top 10 kommuner	Turismeandel
	mio. kr.		pct.
København	19.392	Fanø	9,7
Århus	3.355	Gribskov	7,0
Aalborg	2.894	Bornholm	6,7
Ringkøbing-Skjern	2.673	Langeland	5,7
Varde	2.020	Jammerbugt	5,5
Bornholm	1.891	Odsherred	5,3
Vejle	1.660	Varde	5,1
Helsingør	1.639	Helsingør	4,8
Odense	1.639	Syddjurs	4,7
Frederikshavn	1.591	Samsø	4,2

Figur 3.3.2 Turismeandele fordelt på kommuner 2012

4. Afledte effekter af turismen

De foregående kapitler har udelukkende redegjort for den direkte effekt, der har været af turismen i Danmark i form af, hvor mange penge turisterne har lagt i landet og herunder, hvor stor en del, der har karakter af eksportindtægter (forbrug fra udenlandske turister) og direkte værditilvækst.

Udover de direkte effekter skaber turismen også indirekte og inducerede effekter. Direkte, indirekte og inducerede effekter benævnes i denne rapport tilsammen de *afledte* effekter. Mens direkte effekter opstår, når forbrugeren har et forbrug i en forretning, fremkommer indirekte og inducerede effekter, når en virksomhed, som har solgt en vare eller ydelse direkte til en turist, bruger en del af sin omsætning på

- A. at købe råvarer i andre virksomheder (indirekte effekter).
- B. at aflønne sine ansatte, som derefter bruger en del af sin løn hos andre virksomheder (inducerede effekter).
- C. at sende penge ud af landet til udenlandske ejere (import effekter - fratrækkes).

Når turismevirksomheder foretager indkøb og aflønning af arbejdskraft mv., jf. punkterne A-C ovenfor, sker der en branchemæssig og geografisk spredning af turismens effekter. LINE-modellen er i stand til at kortlægge denne spredning og dermed beregne turismens fulde betydning for værditilvækst, beskæftigelse og skatteprovenu, jf. metodekapitel 6.

Dette kapitel beskriver de samlede afledte effekter af turismen. Effekterne måles på skabt beskæftigelse, værditilvækst og offentligt provenu, og kapitlet redegør for effekterne på brancheniveau og regionalt⁹.

4.1 Turismen skaber 122.500 job i Danmark

Medregnes de samlede afledte effekter af turismeaktiviteten viser tabel 4.1.1, at turismen er grundlag for beskæftigelse af 122.500 årsværk svarende til 4,4 pct. af de samlede antal årsværk i Danmark.

Fokuserer man udelukkende på det direkte turismeforbrug, er forbruget anledning til beskæftigelse af 91.100 årsværk. Som tabellen viser, er halvdelen af jobbene placeret i turismeerhvervene som de er afgrænset i denne rapport. Dette tal undervurderer dog den direkte beskæftigelse i turismeerhvervene, da nogle af de tilknyttede turismeprodukter bliver produceret af branchegrupperinger placeret i 'andre brancher' – jf. kommentarerne til tabel 1.1.1 i kapitel 1.1. Man kunne derfor argumentere for, at den direkte turismebeskæftigelse i brancherne 'ejendomsmæglere, bolig og husleje' (der bl.a. producerer produktet 'udlejning af sommerhuse') samt 'erhvervsservice' (der bl.a. producerer produktet 'biludlejning') skulle indeholdes i turismeerhvervene. Inkluderes disse to brancher bliver andelen af direkte beskæftigede i turismeerhvervene 56 pct.

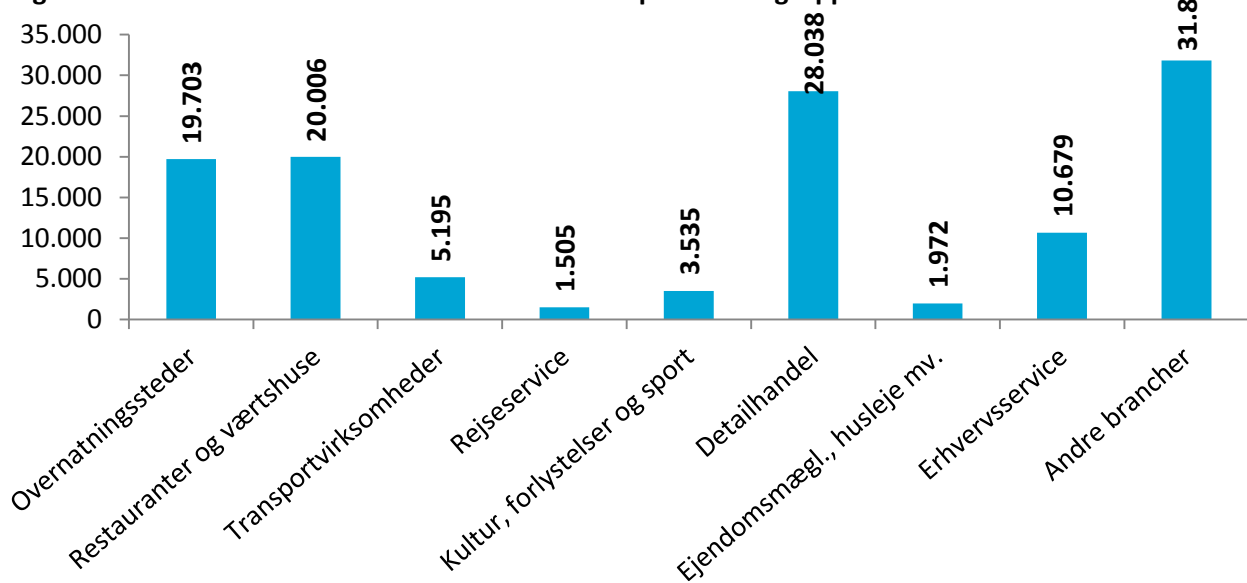
⁹ LINE modellen er grundlæggende kommunal og vil derfor også kunne anvendes på det kommunale niveau.

Tabel 4.1.1 Antal årsværk skabt af turismen fordelt på branchegrupper 2012

	Direkte effekter		Samlede effekter	
	fordeling	fordeling	fordeling	fordeling
	antal	pct.	antal	pct.
I alt	91.120	100	122.455	100
Turismeerhverv	44.973	49	49.944	41
Heraf:				
Overnatningssteder	19.283	21	19.703	16
Restauranter og værtshuse	18.026	20	20.006	16
Transportvirksomheder	3.104	3	5.195	4
Rejse-service	1.457	2	1.505	1
Kultur, forlystelser og sport	3.102	3	3.535	3
Detailhandel	21.466	24	28.038	23
Heraf:				
Råolie-, naturgas og olieindustri	52	0	132	0
Føde- og drikkevarer samt tobak	949	1	2.005	2
Andre	20.464	22	25.901	21
Andre brancher	24.682	27	44.473	36
Heraf:				
Ejendomsmæglere, bolig- og husleje	737	1	1.972	2
Erhvervsservice	5.475	6	10.679	9
Andre	18.469	20	31.822	26

Ser man på den samlede afledte turisme-beskæftigelse på 122.500 årsværk finder man, at turismen skaber 28.000 job i detailhandlen svarende til 23 pct. af den afledte beskæftigelse. Derudover skabes der 44.500 job i 'andre brancher', hvilket vidner om den spredning, der sker af turismeeffekterne. Figur 4.1.1 illustrerer dette.

Figur 4.1.1 Samlede turismeafledte årsværk fordelt på branchegrupper 2012

Det samlede antal årsværk skabt af turismen kan fordeles regionalt, jf. tabel 4.1.2. Beskæftigelseeffekten i en given region omfatter summen af effekter fra egen turisme, som forbliver i regionen (intra-effekt), og så den effekt, regionen modtager fra andre regioners turisme (inter-effekt). Bemærk, at turismen i en given region ikke kun skaber beskæftigelse i samme region, men også i andre regioner via spredningen af de samlede afledte effekter.

Rapporten viser, at langt den største del af beskæftigelsen er placeret i Region Hovedstaden, hvor turismen skaber 50.250 job (41 pct. af den samlede turismeafledte beskæftigelse), efterfulgt af Syddanmark med 25.100 job (20 pct.) og Midtjylland med 22.000 job (18 pct.).¹⁰

Sætter vi turismens beskæftigelseeffekter i forhold til regionens øvrige beskæftigelse, viser analysen, at Region Hovedstaden efterfulgt af Region Nordjylland i størst omfang får job skabt af turismen. I Hovedstaden er 5,2 pct. af regionens samlede årsværk skabt af turismen, mens det i Nordjylland er 4,7 pct. af alle årsværk, der kan knyttes til turismen. Region Sjælland er den region med det færrest antal turismeskabte årsværk (11.750), mens Region Midtjylland er der, hvor turismen fylder mindst i den samlede beskæftigelse (3,4 pct.).

Turismen skaber således job i hele landet.

Tabel 4.1.2 Antal årsværk afledt af turismen fordelt på regioner 2012

	Afledt turisme beskæftigelse	Fordeling	Andel af samlet antal årsværk i regionen
	Antal årsværk		pct.
I alt	122.455	100	4,4
<i>Heraf</i>			
Region Hovedstaden	50.246	41	5,2
Region Midtjylland	21.953	18	3,4
Region Nordjylland	13.417	11	4,7
Region Sjælland	11.749	10	3,6
Region Syddanmark	25.091	20	4,4

Note: Den turismeafledte beskæftigelse indeholder både direkte, indirekte og inducerede effekter

4.2 Turismen skaber værdi i Danmark

Af det samlede turismeforbrug på 87,2 mia. kr. er der 45 mia. kr., eller 51 pct., tilbage i samlet afledt værditilvækst¹¹, dvs. til profit og aflønning af arbejdskraft mv. Den afledte værditilvækst udgør turismens samlede bidrag til den totale produktion i Danmark, og når de afledte effekter medregnes, svarer det til 2,9 pct. af Danmarks samlede værditilvækst. Tabellen nedenfor giver et overblik over turismens skabte værdi i Danmark, inkl. afledte effekter. For en god ordens skyld viser tabellen også den direkte værditilvækst, omtalt i kapitel 2.

¹⁰ Beskæftigelsen opgøres pr arbejdssted – ikke bopæl

¹¹ Værditilvækst svarer til BNP i basispriser – altså eksklusiv produktskatter og produktsubsidier. Den formelle betegnelse er "bruttoværditilvækst", men i denne rapport anvendes blot "værditilvækst".

Tabel 4.2.1 Værditilvækst afledt af turismen fordelt på brancher i Danmark 2012

	Direkte effekter		Samlede effekter	
	Fordeling		Fordeling	
	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.
I alt	24.126	100	44.807	100
Turismeerhverv	11.508	48	12.913	29
Heraf:				
Overnatningssteder	4.178	17	4.309	10
Restauranter og værtshuse	3.511	15	3.966	9
Transportvirksomheder	2.035	8	2.559	6
Rejse-service	341	1	370	1
Kultur, forlystelser og sport	1.443	6	1.709	4
Detailhandel	5.142	21	8.460	19
Heraf:				
Råolie-, naturgas og olieindustri	37	0	108	0
Føde- og drikkevarer samt tobak	393	2	951	2
Andre	4.712	20	7.401	17
Andre brancher	7.476	31	23.434	52
Heraf:				
Ejendomsmæglere, bolig- og husleje	2.839	12	6.993	16
Erhvervsservice	489	2	3.406	8
Andre	4.148	17	13.035	29

Af den samlede afledte værditilvækst havner 29 pct. i turismeerhvervene, mens 19 pct. havner i detailhandelen og resten i restgruppen af brancher. Som konsekvens af de indirekte og inducerede effekter skaber turismen ikke overraskende stor værditilvækst også uden for turismeerhvervene.

Sammenholdt med turismens beskæftigelseseffekter skabes der relativt mere værditilvækst uden for turismeerhvervene. Med andre ord er turismens kernebrancher relativt mere beskæftigelsesskabende end værdiskabende.

Tabel 4.2.2 fordeler den samlede afledte værditilvækst regionalt. Igen gælder det, som ved beskæftigelsen, at ikke hele den regionale effekt stammer fra turisme i egen region (intra-effekt), men i et vist omfang også fra turismeforbrug i andre regioner (inter-effekt). På den måde kan man ikke entydigt sammenligne turismeomsætningen i en region med fx beskæftigelsen eller værditilvæksten, der beskrives for regionerne her.

Region Hovedstaden er med 39 pct. af den samlede turismeskabte værditilvækst den mest dominerende region efterfulgt af Region Syddanmark med 20 pct. Mens turismens samlede værditilvækst inkl. afledte effekter står for 2,9 pct. af landets bruttoværditilvækst, er der nogen forskel regionerne imellem. Turismen fylder relativt mest i Region Nordjylland med en andel på 3,7 pct. og mindst i Region Midtjylland med 2,6 pct.

Tabel 4.2.2 Værditilvækst afledt af turismen fordelt på regioner 2012

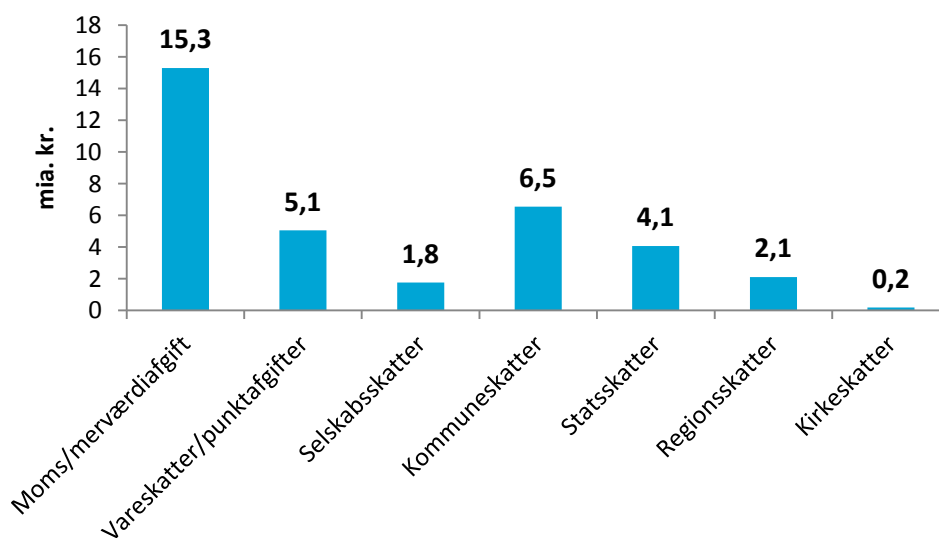
	Værditilvækst afledt af turismen	Fordeling	Andel af samlet værditilvækst
	mio. kr.		pct.
I alt	44.807	100	2,9
<i>Heraf</i>			
Region Hovedstaden	17.588	39	3,0
Region Midtjylland	8.181	18	2,6
Region Nordjylland	5.224	12	3,7
Region Sjælland	4.784	11	3,0
Region Syddanmark	9.030	20	3,1

Note: Den turismeafledte beskæftigelse indeholder både direkte, indirekte og inducerede effekter

4.3 Skatteindtægter fra turismen

Den sidste effekt af turismen opgjort i rapporten omfatter betydningen af turismeforbruget for skatteprovenuet. Når turister bruger penge, skaber de ud over beskæftigelse og øget værditilvækst også et skattegrundlag for stat, regioner og kommuner. Provenuet optræder gennem moms og afgifter ved det direkte salg til turisterne over disken, og via de personskatter som de turismeskabte ansatte betaler til stat, region, kommune og kirke, samt via selskabsskatter, som virksomheder betaler af deres overskud.

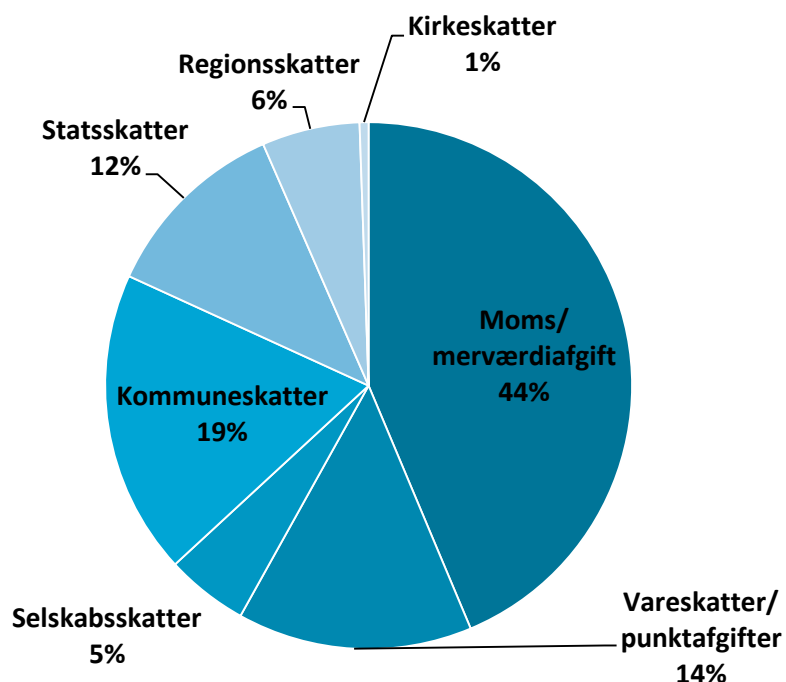
Figur 4.3.1 Samlede skatter og afgifter afledt af turismen

Samlet afleder turismen 35,0 mia. kr. i skatter og afgifter, svarende til 4,0 pct. af de samlede skatter og afgifter i Danmark. Moms står bag størstedelen af turismens skattemæssige provenu med 13,4 mia. kr. svarende til 44 pct. af de samlede afledte turismeskatteindtægter. Herefter følger vare- og punktafgifter med 4,6 mia. kr. (14 pct.) og kommuneskatter med 4,3 mia. kr. (19 pct.).

Figur 4.3.2 Fordeling af skatter og afgifter afledt af turismen 2012

Tabellerne 4.3.1 og 4.3.2 viser det turismeskabte offentlige provenu, opdelt på hhv. vare-, person- og selskabsskatter. Bemærk, at de beregnede provenuer *ikke* tager højde for den kommunale udligningsordning, og skatterne inkluderer ikke grundskyld og ejendomsskatter.

Af tabel 4.3.1 fremgår det, at turismen inkl. afledte effekter skaber et provenu på 19,6 mia. kr. i vareskatter, moms og selskabsskatter. Størstedelen af dette provenu kan tilskrives moms (68 pct.), og størstedelen falder i Region Hovedstaden (37 pct.).

Tabel 4.3.1 Vare- og selskabsskatter afledt af turismen fordelt på regioner 2012

	Vareskatter/ punktafgifter	Moms/ merværdiafgift	Selskabs- skatter	Vare-,moms og selskabsskatter i alt
	mio.kr.			
I alt	5.052	15.300	1.769	22.120
<i>Heraf</i>				
Region Hovedstaden	1.466	6.072	722	8.260
Region Midtjylland	1.020	2.627	360	4.007
Region Nordjylland	759	1.856	177	2.792
Region Sjælland	659	1.725	175	2.560
Region Syddanmark	1.148	3.019	335	4.502

Note: Indeholder både direkte, indirekte og inducerede effekter.

Som det fremgår af tabel 4.3.2, står turismeforbruget i 2012 – inkl. afledte effekter - bag et personskatteprovenu på 12,9 mia. kr. Godt halvdelen kan tilskrives kommuneskatter, mens godt 32 pct. kan

tilskrives de statslige indkomstskatter. De resterende godt 18 pct. er kirke og regionskatter (sundhedsbidrag). 42 pct. af personskatterne falder i Region Hovedstaden.

Tabel 4.3.2 Personskatter afledt af turismen fordelt på regioner 2012

	Kommune- skatter	Kirke- skatter	Regionskatter (sundhedsbidrag)	Stats- skatter	Person- skatter i alt
			mio. kr.		
I alt	6.547	192	2.104	4.073	12.917
<i>Heraf</i>					
Region Hovedstaden	2.601	67	846	1.657	5.171
Region Midtjylland	1.162	37	372	712	2.282
Region Nordjylland	776	27	245	463	1.511
Region Sjælland	711	21	227	452	1.411
Region Syddanmark	1.298	40	414	789	2.542

Note: Indeholder både direkte, indirekte og inducerede effekter.

5. Den offentlige sektors investeringer i turismen

Dette kapitel gennemgår i overordnet form de offentlige investeringer i turismen fra 2007 til 2012 for staten, regionerne og kommunerne. Den offentlige sektor investerer i turismen i form af fx midler til turisme- og oplevelsesudvikling, turismemarkedsføring og turistinformation (fx turistkontorer). Men der kan også være et turismeindhold i fx grønne investeringer og investeringer i infrastruktur. Den slags turismeinvesteringer er ikke indeholdt i tallene i dette kapitel, der kun belyser de offentlige investeringer i turisme, hvor fremme af turisme er hovedformålet med midlerne. Det er i dette lys tallene i dette kapitel skal ses. Læs i øvrigt afsnit 5.1-5.3 for en uddybende beskrivelse af talmaterialet for hhv. staten, regioner og kommuner.

De overordnede tal for turismeinvesteringerne i perioden fremgår af tabel 5.1. Der er sket en lille stigning i de samlede offentlige turismeinvesteringer i perioden 2007-2012 i løbende priser. I 2007 blev der således investeret knap 590 mio. offentlige kroner i turismen, mens beløbet i 2012 var godt 680 mio. kr. Korrigeres for inflation svarer udviklingen dog kun til en stigning på omkring 16 mio. kr.

Det er også værd at bemærke, at statens turismeinvesteringer faldt fra 2007 til 2010, for herefter at stige frem til 2012. Faldet i 2013 kan tilskrives frafaldet af OGM-midler. I perioden er der både sket en stigning i de regionale og kommunale investeringer. De regionale investeringer svinger fra år til år som følge af bl.a. udviklingsinvesteringer og er senest faldet fra 2011 til 2012. De kommunale turismeinvesteringer er særligt steget siden 2011.

Tabel 5.1 Offentlige turismeinvesteringer

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2012 pct.
	mio. kr.							
I alt	589	639	639	557	666	681		100
<i>Heraf:</i>								
Staten	144	157	141	129	143	150	119	22
<i>Heraf VisitDenmark midler</i>	129	148	135	141	135	130	114	19
<i>Fordeling af VDK-midler</i>								0
Basisfinansiering	114	115	117	114	113	113	113	17
OGM-midler	0	26	16	21	16	15	0	2
Øvrige midler	16	8	1	6	6	1	1	0
Regionerne	173	207	222	168	258	209	-	31
<i>Heraf:</i>								
Grundfinansiering	62	81	81	85	81	80	-	12
Regioner/Vækstforas investeringer i udviklingsaktiviteter i relation til turisme og oplevelsesøkonomi	111	126	141	84	177	130	-	19
Kommunerne (konto 6.48.62)	273	275	276	259	265	322	389	47

Note: Se særskilte noter afsnit 5.1-5.3

Kilder: Særudtræk fra Danmarks Statistik, VisitDenmarks regnskaber, Danske Regioner og KL

5.1 Staten

Tabel 5.1.1 er udarbejdet på baggrund af et særudtræk fra Danmarks Statistik. Tabellen viser de statslige turismeinvesteringer som de er registreret af Danmarks Statistik. Inden for offentlige udgifter arbejdes der med en funktionel fordeling af de offentlige udgifter kaldet COFOG, Classification of Functions of Government. Inden for denne ramme registreres de offentlige udgifter efter det formål som størstedelen af midlerne går til. Går fx 49 pct. af midlerne på en statskonto til turisme, mens de resterende 51 pct. går til grønne initiativer får udgiften COFOG-koden 'miljø' og ikke 'turisme'. Således fremgår fx heller ikke investeringer i infrastruktur eller generelle erhvervsstøtteordninger af tabel 5.1.1, selv om de kan have en positiv effekt på turismen. Tallene i tabellen er derfor ikke et fuldstændigt billede af statslige turismeinvesteringer, men giver dog en indikation af niveauet og udviklingen.

Siden 2007 er niveauet for statslige turismeinvesteringer faldet med 25 mio. kr. i løbende priser. Faldet er altså endnu større hvis inflationen indregnes. Udviklingen dækker dog over en stigning fra 2007 til 2008 pga. OGM-midlerne (Offensiv Global Markedsføring). I 2009 faldt VisitDenmarks OGM-midler og 2012 er sidste år med disse midler, hvilket er baggrunden for faldet fra 2012 til 2013. De OGM-midler der ikke er tilgået VisitDenmark fremgår ikke af tabellen. Det skyldes, at markedsføringsfonden vurderer, at disse ikke er direkte turismerelaterede. De andre statslige turismeinvesteringer er primært gået til den turismepolitiske vækstplan og Videncenter for Kystturisme.

5.1.1 Statslige turismeinvesteringer

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	mio. kr.						
I alt	143,9	156,6	140,7	129,4	143,1	149,7	118,9
Heraf VisitDenmark relaterede midler	129,4	148,3	134,8	140,7	135,3	129,9	113,7
<i>Fordeling af VDK-midler:</i>							
Basisbevilling	113,6	115,0	117,3	114,2	113,4	113,4	113,2
OGM-midler	-	25,6	16,4	20,6	15,9	15,4	-
Øvrige initiativer	15,8	7,7	1,1	5,9	6,0	1,1	0,5

Noter:

- 1) Midlerne der ikke går til VisitDenmark går til 'turismepolitisk vækstplan' og Videncenter for Kystturisme
- 2) De samlede statslige investeringer er baseret på et COFOG=473 (turisme) særudtræk fra Danmarks Statistik. Der er dog set bort fra enkelte tekniske korrektioner og afskrivninger fra Danmarks Statistiks side. Derudover er der set bort fra OGM-midler tildelt andre end VisitDenmark, da det vurderes, at disse ikke direkte har noget med turisme at gøre, samt statskonto 27.31.15.10 'Tilskud til anden virksomhed og investeringstilskud' (Forbrugerrådet i 2007), der heller ikke har noget med turisme at gøre på trods af en COFOG=473 kode. Tallene for 2011-2013 er foreløbige.
- 3) VisitDenmark midlerne er registeret det år det er bevilliget til VisitDenmark, hvilket kan afvige fra den statsregnskabsmæssige registrering af midlerne.

Kilder: VisitDenmarks Regnskaber og særkørsel fra Danmarks Statistik.

1. juli 2010 trådte en ny lov om VisitDenmark i kraft. Med loven omdannedes VisitDenmark til en ren markedsføringsorganisation, og VisitDenmark beskæftiger sig således ikke med destinationsudvikling. Denne opgave bliver nu varetaget af regioner og kommuner. VisitDenmarks midler bruges således nu til markedsføringsprojekter og aflønning af medarbejdere. Markedsføringsmidlerne geares med midler fra private samarbejdspartnere.

5.2 Regionerne

De regionale investeringer i turismen sker på to områder. For det første som grundfinansiering af de regionale turismeselskaber, som er etableret i hver region. For det andet er de regionale investeringer målrettet aktiviteter, der bl.a. skal styrke innovation, produkt- og oplevelsesudvikling.

Grundfinansieringen af de regionale turismeudviklingselskaber fra regionsråd/vækstfora fremgår af tabel 5.2.1.

Tabel 5.2.1 Grundfinansiering af de regionale turismeudviklingselskaber fra vækstfora/regionsråd

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
	mio. kr.					
I alt	62,0	80,8	81,3	84,7	81,0	79,9
<i>Heraf</i>						
VisitNordjylland	18,0	21,4	21,4	21,4	16,9	16,9
Midtjysk Turisme	2,5	5,0	5,2	5,4	5,6	7,3
Syddansk Turisme	8,0	7,0	7,0	7,5	7,5	5,9
Østdansk Turisme	7,6	7,6	7,8	8,1	9,0	8,0
Wonderful Copenhagen*	25,0	38,9	38,9	41,2	40,9	40,3
Destination Bornholm	0,9	0,9	1,0	1,1	1,1	1,5

Kilde: Danske Regioner

Som det ses af tabel 5.2.1 tegnede regioner/vækstfora sig i 2012 for samlede investeringer i de regionale turismeudviklingselskaber på knap 80 mio. kr. Wonderful Copenhagen modtog den største andel på godt 40 mio. kr., mens VisitNordjylland modtog den næststørste med knap 17 mio. kr. Samlet har niveauet de sidste 5 år ligget på godt 80 mio. kr., men med en let aftagende tendens, da tallene er i løbende priser.

Akkurat som det er tilfældet med VisitDenmarks midler fra staten, geares de regionale turismeselskabers basisbevillinger med bl.a. privat medfinansiering i forbindelse med konkrete aktiviteter. Denne gearingsfaktor varierer fra selskab til selskab.

Udover bevillingerne til de regionale turismeudviklingselskaber står regioner/vækstfora endvidere bag investeringer i en lang række udviklingsprojekter. Projekterne dækker bredt og omfatter bl.a. udvikling af nye attraktioner, vandreruter, aktiviteter indenfor storbyturisme, kulturtilbud, formidling (bl.a. digitale platforme) af regionale fødevarer, naturoplevelser, grøn turisme, leg og læring kurser og opkvalificering målrettet medarbejdere indenfor turismen mv.

Regionernes/vækstforaenes samlede bevillinger til disse udviklingsaktiviteter fremgår af tabel 5.2.2. Tabellen viser, at regioner og vækstfora i 2012 investerede knap 130 mio. kr. i flerårige udviklingsaktiviteter, der bredt dækker turisme- og oplevelsesøkonomi. Investeringerne suppleres i varierende omfang af ekstern finansiering fra private virksomheder, fonde, kommuner mv. De regionale udviklingsaktiviteter fokuserer dels specifikt på turisme, dels bredere på udvikling af nye oplevelsestilbud og -produkter.

Tabel 5.2.2 Vækstforas/regioners investeringer i udviklingsaktiviteter i relation til turisme og oplevelses-økonomi

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
			mio. kr.			
I alt	110,9	126,4	141,0	83,6	176,7	129,5
<i>Heraf</i>						
Nordjylland	47,8	14,7	29,3	15,1	18,9	8,9
Midtjylland	7,1	41,3	23,4	26,0	90,4	31,4
Syddanmark	7,2	62,2	39,1	4,8	35,6	67,9
Sjælland	16,4	1,0	2,4	1,3	14,4	3,5
Hovedstaden	26,9	5,5	40,5	15,7	14,5	15,5
Bornholm	5,5	1,7	6,3	20,7	2,9	2,3

Note: For langt størstedelen af de igangsatte initiativer er der tale om flerårige projekter. Dvs. at projekterne spreder sig over flere år.

Kilde: Danske Regioner

5.3 Kommunerne

I de kommunale regnskaber findes en konto, en såkaldt funktion, 6.48.62 kaldet 'Turisme'. Regnskabsposter for denne konto kan ses i nedenstående tabel. Mens de kommunale turismeinvesteringer i 2011 lå under niveauet i 2007, er der siden sket en stigning. Fra 2011 til 2013 er de registrerede kommunale investeringer i turisme således steget med 47 pct. eller 124 mio. kr. i løbende priser. Godt halvdelen af stigningen, 55 pct. eller næsten 68 mio. kr. kan tilskrives udviklingen i Region Syddanmark, hvor de kommunale investeringer i turisme er steget fra 52 mio. kr. 2011 til næsten 128 mio. i 2013. Dette svarer til en stigning på 113 pct. i løbende priser. Næststørste stigning er sket i Region Midtjylland, hvor der i 2013 blev investeret godt 34 mio. kr. mere, svarende til 54 pct. flere midler, i turisme sammenholdt med 2011.

Denne post på de kommunale regnskaber repræsenterer hvad kommunerne eksplicit konterer som turismeforbrug. Der er givetvis også et turisme-indhold i forbruget konteret på andre funktioner. Hvad dette beløber sig til er ikke til at sige.

Tabel 5.3.1 Konto 6.48.62 'Turisme' på de kommunale regnskaber

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
	mio. kr.						
Hele landet	272,6	275,1	275,9	258,8	265,2	322,3	389,3
<i>Kommunerne i:</i>							
Region Hovedstaden	36,4	36,8	37,6	40,0	41,6	46,1	56,5
Region Sjælland	30,3	31,7	37,0	38,3	37,3	35,8	43,7
Region Syddanmark	70,9	74,6	66,8	51,8	59,9	103,8	127,6
Region Midtjylland	61,5	66,0	65,9	67,3	64,1	75,3	98,4
Region Nordjylland	73,5	66,0	68,6	61,3	62,4	61,3	63,1

Kilde: Danmarks Statistik, tabel regk31, ekskl. beregnede omkostninger, dranst 1-3.

Hvad beløbet på funktion 6.48.62 præcist bliver brugt til, fremgår ikke umiddelbart af de kommunale regnskaber. Men Kommunernes Landsforening har tidligere gennemført en undersøgelse blandt deres medlemmer, og de er kommet frem til fordelingen nedenfor. Om denne fordeling fortsat gælder er uvist.

Tabel 5.3.2 Fordeling af kommunalt turismeforbrug

	Andel pct.
I alt	100
<i>Heraf:</i>	
Lokale turistbureauer/-informationer/-foreninger	68
Regionale turismeudviklingsselskaber	3
Fælleskommunale destinationssamarbejder på turismeområdet	8
Lokale turismeudviklingsaktiviteter, fx projekter, events m.v.	16
Andet i relation til turismefremme	5

Kilde: Kommunernes Landsforening, 2010

6. Bag om rapporten

Formålet med "Turismens økonomiske betydning 2012" er at beregne det samlede turismeforbrug i Danmark samt beskrive, hvilke samfundsøkonomiske effekter i form af bl.a. beskæftigelse, som forbruget står bag. Rapporten følger internationale standarder for et turismesatellitregnskab og anvender den lokaløkonomiske model LINE til beregning af samfundsmæssige effekter.

Skemaet nedenfor giver et overblik over, hvilke nøgletal, rapporten frembringer på grundlag af hhv. turismesatellitregnskabet samt LINE-modellen.

Overblik over rapportens metodiske grundlag

Dette kapitel gennemgår de to metoder mere detaljeret, og kapitlet redegør for brugen af datakilder, usikkerheder mv. Efter en gennemgang af hhv. satellitregnskabet samt LINE-modellen følger en kort afsnit med enkelte bemærkninger til relevant data. Kapitlet afslutter med oversigt over kilder brugt til udarbejdelse af regnskabet.

6.1 Turismesatellitregnskabet som metode

Internationalt anerkendt metode

Det danske turismesatellitregnskab følger de internationale anbefalinger til turismesatellitregnskaber fra UNWTO (verdensturismeorganisationen), OECD og Eurostat, og opfylder kriterierne for et regionalt turismesatellitregnskab (RTSA). Det officielle turismesatellitregnskab indeholder en række standardtabeller, hvoraf flere indgår i nærværende rapport.

Officielle tabeller i et turismesatellitregnskab

Tabel	Beskrivelse	Note	Indgår i DK
1	Indgående turisme (udlændinge i Danmark)	En del af den samlede efterspørgsel – en del af eksporten	Ja
2	Indenlandsk turisme (danskere i Danmark)	En del af danskernes private forbrug	Ja
3	Udgående turisme (danskere i udlandet)	Ikke knyttet til andre TSA tabeller – en del af importen	Delvist
4	Internt turismeforbrug	Sammenlægning af tabel 1 og 2, og tilføjelse af indenlandske forretningsrejser	Ja
5	Produktion af turismevarer	Fx produkter og serviceydelser af turismespecifikke brancher, men også andre.	Ja
6	Internt udbud og turismeforbrug pr. produkt	Sammenlægning af tabel 4 og 5. Hjertet i et turismesatellitregnskab.	Ja
7	Beskæftigelse	Antal beskæftigede i turisme-specifikke brancher – altså set fra udbudssiden	ja
8	Investeringer	Investeringer i turismespecifik fast realkapital - fx hoteller, restauranter m.v.	Nej
9	Offentligt turismeforbrug	Offentligt forbrug til turismespecifikke formål – fx markedsføring, turistinformation, markedsresearch osv.	Ja
10	Ikke-monetære indikatorer	Antal ankomster, overnatninger, og overnatningssteder	Ja

Resultaterne fra turismesatellitregnskabet, opstillet på denne måde, kan ses i appendiks.

Datakilder

Ideen med turismesatellitregnskabet er at sørge for, at resultaterne er i overensstemmelse med de officielle tal for et lands økonomi, som findes i nationalregnskabet. Man sammenholder oplysninger om efterspørgslen med udbuddet, og i de tilfælde, hvor der er uoverensstemmelse "vinder" oplysninger om udbuddet fra nationalregnskabet. Fx må turisternes totale forbrug på hoteller, der beregnes ved at gange det beregnede hoteldøgnforbrug med antallet af overnatninger på hoteller (efterspørgselssiden), ikke overstige hotellernes totale omsætning i nationalregnskabet (udbud). I givet fald må det beregnede døgnforbrug være for højt, og dette vil ifølge metoden blive nedskrevet.

Herunder er det beskrevet, hvilken overordnet metode og kilder, rapporten anvender for at belyse turismen fra de to perspektiver: Efterspørgsel og udbud.

- **Efterspørgselsside**

På efterspørgselssiden beregner man turismeforbruget set fra turistens side. Dette gøres ved at tage turismevolumen i form af overnatninger og gange disse med et gennemsnitligt døgnforbrug. Denne rapport arbejder med 14 typer 'overnatningsformer': Hoteller (opdelt i business og ferie), camping, vandrerhjem, feriehus (opdelt i lejet, lånt og ejet), feriecentre, lystbåde, festival, krydstogt, bondegårde, overnattende hos familie/venner og endagsturister (hvert endagsbesøg tæller som et døgn og dermed én overnatning).

Overnatningerne kommer fra en række kilder alt efter typen. De kommercielle overnatningsformer er bedst belyst, idet de i vidt omfang er omfattet af Danmarks Statistiks overnatningsstatistik. Turismeforbruget i form af et døgnforbrug er i overvejende grad indsamlet ved hjælp af VisitDenmarks turistundersøgelse (2011), hvor interviewere har stillet spørgsmål til turister på overnatningsstederne om deres forbrug. Der spørges i undersøgelsen til forbruget på en række forbrugskomponenter, og vha. disse oplysninger kan man danne sig et billede af, på hvilke varer og i hvilke brancher turisterne lægger deres penge.

Sidst i kapitlet er en oversigt over hvilket datagrundlag, der har ligget til grund for oplysninger om mængder (overnatninger) og døgnforbrug for hver overnatningsform, og oversigten angiver endvidere graden af usikkerhed for hver overnatningsform.

- **Udbudsside**

Oplysningerne fra udbudssiden – dvs. set fra virksomhedernes side – stammer primært fra nationalregnskabet. De anvendte oplysninger om turismeudbuddet kategoriseres i satellitregnskabet i tre hovedkategorier: Turismeprodukter, turismerelaterede produkter (detailhandel o. lign.) og "andet". Hvilke brancher, der har bidraget med oplysninger om udbud i rapporten, fremgår af oversigten sidst i kapitlet.

Nationalregnskabet udarbejder en række såkaldte input/output tabeller, der beskriver, hvordan penge bevæger sig rundt mellem brancher, private, det offentlige mv. Den regionale og kommunale nedbrydning af nationalregnskabstal, beskæftigelsestal mv. i turismesatellitregnskabet er sket på basis af CRTs samfundsøkonomiske model, SAM-K.

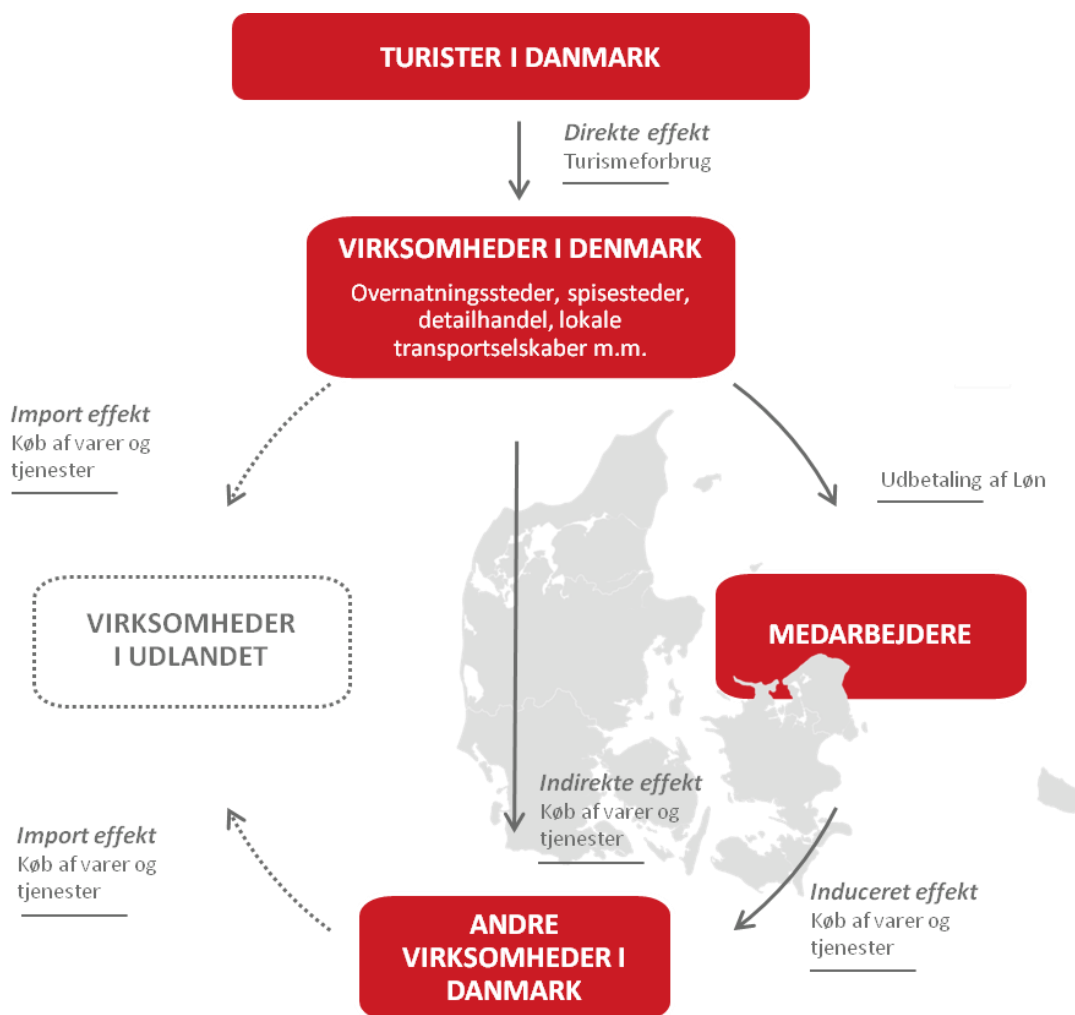
Problemet med data fra nationalregnskabet er, at de på produktniveau stort set ikke er geografisk opdelt. Derfor fordeler CRT bl.a. omsætningen på kommuner efter forskellige estimeringsmetoder. En af metoderne er at anvende lønsummen på arbejdsstederne til at fordele en branches tal. Derfor er der betydelig usikkerhed forbundet med at udarbejde kommuneopdelte tal.

På grund af de nævnte usikkerheder er det nødvendigt at foretage en række korrektioner og antagelser. En vigtig antagelse er, at hele en turists forbrug finder sted i dén kommune, hvor der overnattes (eller slutdestinationen for endagsrejsen). Dette er naturligvis ikke korrekt, men der er stadig ikke fundet en egnet metode til at fordele forbruget fra ekskursioner og ture ud af overnatningskommunen til andre kommuner. En anden udløber af dén antagelse er, at kommuner med stor tiltrækningskraft på turister overnattende eller med bopæl i andre kommuner – i kraft af fx attraktioner – men med få overnatningsmuligheder, alt andet lige vil undervurderes i opgørelserne og vice versa.

6.2 LINE-modellens beregning af turismens afledte effekter

I denne rapport anvendes begrebet "afledte effekter" som en betegnelse for de samlede effekter – både direkte, indirekte, inducerede og import effekter. Turismens afledte effekter er ikke en del af den internationale TSA standard, men et valg gjort i Danmark. Således er der kun få internationale sammenligningsmuligheder for netop denne måde at anskue turismens effekter. Figuren nedenfor illustrerer, hvordan og hvor de forskellige effekter opstår.

Figur 6.2.1 Det turismeøkonomiske flow af effekter

Udgangspunktet er turistens direkte forbrug i diverse virksomheder. Virksomhederne tilhører en lang række brancher, som har en større eller mindre andel af deres samlede omsætning, der bliver købt af turister. Fx vil hoteller have en stor del, mens detailhandlen vil have en meget mindre. De virksomheder, som turisten har købt hos, vil også købe ind hos andre virksomheder, som således også er påvirket af det oprindelige turismeforbrug. Dette kaldes den *indirekte effekt*. Desuden udbetaler virksomhederne løn til deres medarbejdere, som anvender en del af denne til forbrug. Dette kaldes den *inducerede effekt*. Endelig er der også en del af omsætningen, som bliver anvendt til *import*, og som derfor forsvinder ud af den danske økonomi. På engelsk kaldes dette "leakage" – lækage.

Alle effekterne kan kobles sammen, og den såkaldte turismemultiplikator kan beregnes:

$$\text{Multiplikator} = \frac{\text{Direkte} + \text{indirekte} + \text{induceret} - \text{import}}{\text{Direkte}}$$

Denne multiplikator viser, hvor meget turismeomsætningen bliver ganget op, når den siver ind i økonomien. Denne multiplikator skal dog ikke forveksles med multiplikatorerne i rapportens resume, der relaterer turismeomsætningen til turismeafledt beskæftigelse, værditilvækst og skat.

For at kunne beregne disse effekter skal der anvendes en økonomisk model. I turismesammenhænge er det i Danmark besluttet at anvende den såkaldte LINE model. Grunden til dette valg er, at den er regionaliseret og dermed bedre anvendelig end fx ADAM modellen, som er national.

6.3 Bemærkninger til data

Det er ikke uproblematisk at udarbejde et satellitregnskab for turisme samt beregne de afledte effekter af turismen på lokalt, regionalt og nationalt niveau. En række usikkerheder er indbygget i data, ligesom der kontinuerligt sker forbedringer af de metodikker, der anvendes, og opdateringer af data. De største usikkerheder er knyttet til opgørelsen af turismeeffekter på lokalt niveau, idet en stor del af oplysningerne fra såvel efterspørgsels- som udbudsside ikke er lokalt fordelt. Derudover arbejder VisitDenmark og CRT konstant på at forbedre metoden for at kunne give det mest retvisende billede af turismen. Dette giver imidlertid nogle forandringer i niveauer for nøgletallene, især på regionalt og lokalt niveau.

- **Overnatningstal for feriehuse nedjusteret**

Denne rapport er baseret på de overnatningstal fra Danmarks Statistik, som var gældende i 2013. I april 2014 har Danmarks Statistik i forbindelse med offentliggørelse af de endelige feriehustal for 2013 samtidigt nedjusteret overnatningstallene for lejede feriehuse i 2012 med 1,8 pct.

- **Krydstogtsdata**

Der er beregnet nye besøgstal og døgnforbrug for krydstogtturismen. Besøgstallene er fundet ved indsamling af krydstogtsdata fra krydstogthavnene i Danmark. Kapaciteten på krydstogtskibe er stort set altid fuldt udnyttet. Ved at kombinere havnenes ankomstlister og kapacitetsoplysninger fra skibene får man således et tal for antal krydstogtbesøg.

Nationalitetsfordelingen er fundet ved en telefonisk rundspørge blandt havnene og vha. rapporten 'Overview. Cruise passenger and Crew Surveys Copenhagen' udarbejdet for Wonderful Copenhagen Cruise Network (CCN), der netop dækker krydstogtturismen i København 2012.

Krydstogtgæster kan inddeles i to kategorier – transit og turnaround. Transitgæster kommer typisk ind med skibet om morgenen eller formiddagen og sejler videre om eftermiddagen eller aftenen. Turnaround gæster står enten af eller på skibet. Alle transit-passager tæller i TSA-sammenhænge med, og det gør den del af turnaround passagerne der ikke overnatter på land, men fx tager direkte til lufthavnen. Den resterende del af turnaround passagerne tæller ikke med i krydstogt-opgørelsen i TSA sammenhænge, da de allerede dækkes af overnatningsstatistikkerne. Dermed undervurderer TSA-tallene krydstogtsbranchens betydning. I København er oplysninger fra CCN-rapporten brugt til at lave denne fordeling. Dog er der

justeret for den ganske lille del af skibene, der bliver i havnen mere end én dag. Uden for København antages det, at al krydstogtturisme er af transit-typen, hvilket er kvalificeret i rundspørgen med havnene.

CCN rapporten indeholder også oplysninger om døgnforbrug for krydstogtturister i København, som er implementeret i nærværende rapport. For krydstogtturister uden for København er forbruget fundet ved at gange krydstogtsforbruget i København med forholdet mellem hotel-feriegæsters forbrug uden for København og hotel-feriegæster i København eksklusiv forbrug på overnatning. Kilden til dette er VisitDenmarks turistundersøgelse 2011.

- **Lokal langdistance transport**

VisitDenmark udarbejder hver måned og år en omsætning for de udenlandske turisternes forbrug i Danmark til Danmarks Statistik. Disse tal indgår som indtægt på rejseposten på betalingsbalancen¹². Tallet findes dog ikke selvstændigt, da Danmarks Statistik lægger indtægter fra udenlandske pendlere og studerende til svarende til rundt regnet 3 mia. kr. Når posten når til selve nationalregnskabet er der yderligere lagt til – fx forbrug knyttet til udenlandske ambassader i Danmark, udenlandske militærudgifter i Danmark osv.

Når VisitDenmark sammen med CRT udarbejder 'Turismens økonomiske betydning' leverer VisitDenmark bl.a. et forfinet datasæt til CRT der summer til hvad VisitDenmark har leveret til Danmarks Statistik. Dette lægger CRT yderligere turismeforbrug til, der ikke dækkes af VisitDenmarks undersøgelser, afstemmer med nationalregnskabet mm. En af de poster CRT lægger til er udenlandske turisternes forbrug af 'langdistance lokal transport'. Dette beløb udgør omkring 2 mia. kr. og dækker udenlandske turisternes forbrug på indenrigsflyvning, færgeudgifter internt i Danmark, betaling for tunneller og broer og biludlejning.

Tidligere har CRT efter aftale med VisitDenmark presset det samlede udenlandske turismeforbrug ned til det niveau som VisitDenmark har afleveret til Danmarks Statistik for at få ensartethed og overensstemmelse mellem tallene. Dette har dog betydet, at det udenlandske forbrug i TSA-sammenhænge på andre produkter er blevet kunstigt lavt.

Siden 2011 har VisitDenmark sammen med CRT besluttet ikke at presse den udenlandske turismeomsætning kunstigt ned efter CRT har lagt de ca. 2 mia. kr. til i langdistance lokaltransport. Dette er sket efter, at VisitDenmark har analyseret forbrugsdata fra turistundersøgelsen og konkluderet, at lokaltransport komponenten i turistundersøgelsen primært dækker lokal 'lokal transport' – dvs. taxikørsel, busudgifter osv. Der er dog muligvis et element af dobbelt-tælling i denne øvelse, men VisitDenmark vurderer, at den nye metode er mere retvisende. Der vil dog fremadrettet blive arbejdet videre med at dokumentere dette. Metodeskiftet har endvidere den effekt, at der ikke længere er 100 pct. overensstemmelse mellem TSA-tal for det udenlandske forbrug og turismedelen af Danmarks Statistiks rejsepost på indtægtssiden. Bestræbelsen fra begge sider er dog, at denne overensstemmelse fremadrettet skal genskabes.

Det kan som kuriositet bemærkes, at LINE-modellen kun kan køre med denne nye metode alene af den grund, at den udenlandske turismeomsætning inkl. langdistance lokaltransport tilfældigvis ikke overstiger indtægtssiden af rejseposten på betalingsbalancen, der jo også indeholder forbrug fra udenlandske

---

¹² www.statistikbanken.dk/bop6

studerende og pendlere. Hvis dette ikke var tilfældet ville der opstå problemer med LINE-afstemningen ift. nationalregnskabet.

6.4 Turismebrancher og – vareafgrænsninger

6.4 1 Turismeerhverv

NACE (rev. 2)	DB07	Turismeerhverv
Overnatningssteder		
55.10	55.10.10	Hoteller
55.10	55.10.20	Konferencecentre og kursusjendomme
55.20	55.20.00	Ferieboliger og andre indlogeringsfaciliteter til kortvarige ophold
55.30	55.30.00	Campingpladser
55.90	55.90.00	Andre overnatningsfaciliteter
68.31	68.31.20	Boliganvisning, ferieboligudlejning mv.
Restauranter m.v.		
56.10	56.10.10	Restauranter
56.10	56.10.20	Pizzeriaer, grillbarer, isbarer mv.
56.21	56.21.00	Event catering
56.29	56.29.00	Anden restaurationsvirksomhed
56.30	56.30.00	Café, værtshuse, diskoteker mv.
Transportvirksomheder		
49.10	49.10.00	Passagertransport med regional- eller fjerntog
49.31	49.31.10	Rutebuskørsel, by - og nærtrafik
49.31	49.31.20	S-togstrafik, metro og andre nærbaner
49.32	49.32.00	Taxikørsel
49.39	49.39.20	Turistkørsel og anden landpassagertransport
50.10	50.10.00	Sø - og kysttransport af passagerer
50.30	50.30.00	Transport af passagerer ad indre vandveje
51.10	51.10.10	Ruteflyvning
51.10	51.10.20	Charter/taxiflyvning
52.21	52.21.30	Drift af betalingsveje, - broer og tunneler *
77.11	77.11.00	Udlejning og leasing af biler og lette motorkøretøjer**
Rejse-service		
79.11	79.11.00	Rejsebureauer
79.12	79.12.00	Rejsearrangører
79.10	79.11.00	Andre reservationstjenesteydelser og tjenesteydelser i forbindelse hermed
Forlystelsesparker, museer m.v.		
91.02	91.02.00	Museer
91.03	91.03.00	Historiske monumenter og bygninger og lignende attraktioner
91.04	91.04.00	Botaniske og zoologiske haver samt naturreservater
93.11	93.11.00	Drift af sportsanlæg
93.19	93.11.00	Andre sportsaktiviteter
93.21	93.21.00	Forlystelsesparker o.l.
93.29	93.29.90	Andre forlystelser og fritidsaktiviteter
93.29	93.29.10	Lystbådehavne ***

Detailhandel og turisme relevante erhverv (aggregerede branchegrupper)

10.11-10.92		Fødevarerindustrien
11.01-12.00		Fremstilling af drikkevarer og tobaksprodukter
19.20	19.20.00	Fremstilling af raffinerede mineralolieprodukter
13.00-33.00		Fremstillingsindustrien, for eksempel
	14.11.00	14.11.00 beklædningsartikler af læder
	15.20.00	15.20.00 fodtøj
	26.52.00	26.52.00 ure
46.00		46.00 47.30 Engroshandel og Detailhandel
82.30	82.30.00	82.30 Organisering af kongresser, messer og udstillinger ****

Anm.: NACE: Nomenclature of activity of European Communities. DB07: Dansk Branchekode 2007

* under 'hjelpevirksomhed i forbindelse med transport.

** Under 'udlejning og leasing'.

*** Lystbådehavne var tidligere placeret i 'Rejse-service'.

**** Denne branche indgår kun i satellitregnskabet for mødeindustrien

Reference: Danmarks Statistik, Dansk Branchekode 2007 - Kompendium.

6.4.2 Turismeprodukter

Kode i NRNR	Turismeprodukter
Overnatning:	
T551010	Hoteller
T551020	Konferencecentre, kursusejendom
T552000	Ferieboliger og lign.
T553000	Campingpladser
T559000	Andre overnatningsfaciliteter
T683120	Boliganvisning, ferieboligudlejning mv.
Restaurant:	
T561000	Restauranter, pizzeriaer mv.
T562100	Event catering
T562900	Kantiner, anden restaurantvirksomheder
T563000	Caféer, værtshuse, diskoteker
Transport:	
T491000	Jernbaner, passagertransport
T493110	Rutebuskørsel, by og nærtrafik
T493120	Bus S-togstrafik, metro, nærbaner
T493920	Turistkørsel, landpassage transport
T501000	Sø - og kysttransport af passager
T503040	Transport ad indre vandveje
T511010	Ruteflyvning
T511020	Charter- og taxifyvning
T522130	Betalingsvej, - bro og - tunnel
T771100	Personbiludlejning
Rejsservice:	
T791100	Rejsebureauer
T791200	Rejsearrangører
T799000	Turistbureauer, mv.
Kultur	og forlystelser:
Q910200	Museer, offentligt ikke markedsæssige
S910200	Museer, offentligt salgsindtægter
T910200	Museer, markedsæssigt
T910400	Botaniske og zoologiske haver
T931100	Idrætsanlæg, markedsæssigt
T931900	Andre sportsaktiviteter
K930020	Driften egne forlystelser mv.
Q932100	Forlystelsesparker, offentligt ikke markedsæssige
S932100	Forlystelsesparker, offentligt salgsindtægter
T932100	Forlystelsesparker o.l.
T932910	Lystbådehavne

Detailhandel (aggregerede produkter)

100010-100050	Fødevareindustrien
110000-120000	Drikkevare- og tobaksindustrien
190000	Benzin og andre brændselsprodukter
130000-330000	Fremstillingsindustrien
T460000-T470000	Detail- og engroshandels avance
T823000-VAK82meet	Kongres-, messe- udstilling*

Bemærkninger:

*Denne service-vare indgår kun i satellitregnskabet for mødeindustrien

Det skal i øvrigt bemærkes, at ikke alle turisme-produkter bliver produceret af turismebrancherne. Når turismeprodukterne ovenfor i LINE-modellen bliver aggregeret bliver fx *produktet* "Udlejning af sommerhuse" produceret af *branchen* "Ejendomsmægler, bolig og husleje" der pga. størrelsen af den ikke-turismerelaterede del af branchen er placeret i "Andre brancher" i tabellerne i rapporten. Tilsvarende indgår *produktet* "biludleje" (lokal transport) nu i *branchen* "Erhvervsservice", der ligeledes er placeret i "andre brancher".

6.5 Efterspørgselskilder

6.5.1 Kilder til antal overnatninger

Overnatning	Komplet Geografi	Dækning	Kilde	Producent	År	Usikkerhed
Hotel	Kommuner	Totaltælling min. 40 senge	Overnatningsstatistikken	Danmark Statistik*	2012	Lille
Feriecentre	Kommuner	Totaltælling min. 40 senge	Overnatningsstatistikken	Danmarks Statistik	2012	Lille
Camping	Kommuner	Totaltælling min. 75 enheder	Overnatningsstatistikken	Danmarks Statistik*	2012	Lille
Vandrerhjem	Kommuner	Totaltælling af Danhostel medl.	Overnatningsstatistikken	Danmarks Statistik	2012	Lille
Lystbådehavne (betalte)	Kommuner	Totaltælling (frivillig)	Overnatningsstatistikken	Danmarks Statistik	2012	Lille
Feriehuse udlejet gennem udlejningsbureau	Landsdele	Totaltælling min. 25 disponible huse	Feriehusstatistikken	Danmarks Statistik*	2012	Lille
Krydstogt	Kommuner	Totaltælling	Havneanløbslister og CCNs BREA analyse fra 2011	VisitDenmark og CNN/WOCO	2011/2012	Medium
Bondegårds-ferie	Amter	Totaltælling medl. af DL	Indberetninger til Dansk Landboferie	Dansk Landboferie	2003	Medium
Eget feriehus	Amter	Stikprøve	Undersøgelsen af feriehusudlejningen i Danmark	Danmarks Statistik	2005	Medium
Lånt feriehus	Amter	Stikprøve	Undersøgelsen af feriehusudlejningen i Danmark	Danmarks Statistik	2005	Medium
Festival (overnattende)	Kommuner	Totaltælling	Indsamling	VisitDenmark	2008	Medium
Udenlandske endagsferierejsende	National	Stikprøve	Undersøgelse	Institut for grænseregionsforskning	2003	Stor
Danske endagsferierejsende	Amter	Stikprøve	Ferie- og Forretningsrejsende	Danmarks Statistik	2004	Stor
Dansk endagsforretningsrejsende	National	Stikprøve	Transportvaneundersøgelsen	Danmarks Statistik	2006	Stor
Udlændinges ophold hos familie og venner i Danmark	Amter	Stikprøve	Ferie- og Forretningsrejsende	Danmarks Statistik	2005	Medium
Danskeres ophold familie og venner	Amter	Stikprøve	Ferie- og Forretningsrejsende	Danmarks Statistik	2004	Medium

* VisitDenmark opregner for små enheder.

Usikkerhed:

Lille: Baseret på løbende statistik. Medium: Baseret på enkeltstående undersøgelse eller løbende undersøgelse foretaget blandt en stikprøve af befolkningen. Stor: Estimeret eller enkeltstående undersøgelse foretaget blandt en stikprøve af befolkningen.

6.5.2 Kilder til forbrug

Overnatnings-form	Komplet Geografi	Kilde	Producent	År*	Usikkerhed
Hotel	Kommuner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2011	Lille
Feriecentre	Kommuner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2011	Lille
Camping	Kommuner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2011	Lille
Vandrerhjem	Kommuner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2011	Lille
Lystbådehavne (betalte)	Kommuner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2008	Lille
Feriehuse udlejet gennem udlejningsbureau	Kommuner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2011	Lille
Krydstogt	krydstogts-kommuner	CCN analyse fra 2011 og VisitDenmark indsamling 2013.	WOCO/CNN	2011	Medium
Bondegårdsferie	Amter	Turistundersøgelsen	Dansk Landboferie	2003	Medium
Eget feriehus	Amter	Ferie- og forretningsrejsende	Danmarks Statistik	2006	Medium
Lånt feriehus	Amter	Ferie- og forretningsrejsende	Danmarks Statistik	2006	Medium
Festival (overnattende)	Kommuner	Indsamling	VisitDenmark	2002	Medium
Udenlandske endagsferie-rejsende	National	Undersøgelse	Institut for grænseforskning	2003	Stor
Danske endagsferie-rejsende	Amter	Ferie- og forretningsrejsende	Danmarks Statistik	2004	Stor
Dansk endagsforretningsrejsende	National	Beregnet fra udbudssiden	Danmarks Statistik	2006	Stor
Udlændinges ophold hos familie og venner i Danmark	Amter	Ferie- og forretningsrejsende	Danmarks Statistik	2005	Medium
Danskeres ophold familie og venner	Amter	Ferie- og forretningsrejsende	Danmarks Statistik	2005	Medium

* Opregnet til 2012-priser

Usikkerhed:

Lille: Baseret på løbende statistik. Medium: Baseret på enkeltstående undersøgelse eller løbende undersøgelse foretaget blandt en stikprøve af befolkningen. Stor: Estimeret eller enkeltstående undersøgelse foretaget blandt en stikprøve af befolkningen.

Appendiks 1. Turismen i kommunerne

Overnatninger, turismeforbrug og turismeandel, Region Hovedstaden 2012

	Estimerede totale antal overnatninger og endagsturister 1.000	Turismeforbruget			I alt	Samlet udbud mio. kr.	Turismeandel af samlet udbud pct.
		Kommercielle overnatningsformer	Ikke-kommercielle				
			overnatningsformer og endagsrejsende mio. kr.				
Hele regionen	41.604	16.821	18.213	35.034	1.863.616	1,9	
Albertslund	326	67	177	244	28.556	0,9	
Allerød	262	3	137	140	23.298	0,6	
Ballerup	527	172	289	461	81.919	0,6	
Bornholm	2.857	1.164	728	1.891	28.278	6,7	
Brøndby	424	167	265	432	39.756	1,1	
Dragør	240	50	76	126	6.952	1,8	
Egedal	466	9	220	229	18.510	1,2	
Fredensborg	675	32	324	356	21.252	1,7	
Frederiksberg	371	361	139	499	49.645	1,0	
Frederikssund	1.466	139	593	732	28.003	2,6	
Furesø	498	98	266	363	20.624	1,8	
Gentofte	791	205	408	613	93.458	0,7	
Gladsaxe	599	17	280	296	78.334	0,4	
Glostrup	263	143	165	308	36.928	0,8	
Gribskov	3.045	418	1.029	1.447	20.754	7,0	
Halsnæs	1.803	151	644	795	19.262	4,1	
Helsingør	1.819	648	992	1.639	34.443	4,8	
Herlev	291	52	158	210	30.062	0,7	
Hillerød	778	248	506	754	41.304	1,8	
Hvidovre	624	164	349	513	45.397	1,1	
Høje-Taastrup	560	173	322	495	53.189	0,9	
Hørsholm	334	147	263	410	20.332	2,0	
Ishøj	302	56	117	173	13.732	1,3	
København	19.596	10.976	8.416	19.392	787.651	2,5	
Lyngby-Taarbæk	589	220	350	570	62.728	0,9	
Rudersdal	670	304	378	682	83.669	0,8	
Rødovre	485	45	172	216	22.946	0,9	
Tårnby	819	593	397	990	63.208	1,6	
Vallensbæk	123	1	56	57	9.426	0,6	

Note: Kommercielle overnatningsformer: Hoteller, camping, vandrerhjem, feriecentre, lystbådehavne, festivaler, bondegårdsferie, krydstogt og lejet feriehus.

Overnatninger, turismeforbrug og turismeandel, Region Sjælland 2012

	Estimerede totale antal overnatninger og endagsturister 1.000	Turismeforbruget		I alt	Samlet udbud mio. kr.	Turismeandel af samlet udbud pct.
		Kommercielle overnatningsformer	Ikke-kommercielle overnatningsformer og endagsrejsende mio. kr.			
Hele regionen	20.702	3.945	4.894	8.839	521.046	1,7
Faxe	714	164	138	302	19.007	1,6
Greve	456	68	151	220	26.495	0,8
Guldborgsund	2.510	533	422	955	33.270	2,9
Holbæk	1.083	121	297	418	36.960	1,1
Kalundborg	1.735	168	384	552	68.652	0,8
Køge	608	140	227	366	41.048	0,9
Lejre	483	49	118	167	14.412	1,2
Lolland	1.738	452	229	681	27.416	2,5
Næstved	1.385	251	388	640	40.493	1,6
Odsherred	4.332	331	832	1.163	21.763	5,3
Ringsted	371	161	178	338	25.865	1,3
Roskilde	1.244	708	407	1.114	55.082	2,0
Slagelse	1.544	369	524	893	48.686	1,8
Solrød	180	8	78	87	11.045	0,8
Sorø	325	99	151	250	14.733	1,7
Stevns	565	70	109	179	10.334	1,7
Vordingborg	1.431	253	260	513	25.786	2,0

Note: Kommercielle overnatningsformer: Hoteller, camping, vandrerhjem, feriecentre, lystbådehavne, festivaler, bondegårdsferie, krydstogt og lejet feriehus.

Overnatninger, turismeforbrug og turismeandel, Region Syddanmark 2012

	Estimerede totale antal overnatninger og endagsturister 1.000	Turismeforbruget		I alt	Samlet udbud mio. kr.	Turismeandel af samlet udbud pct.
		Kommercielle overnatningsformer	Ikke-kommercielle overnatningsformer og endagsrejsende mio. kr.			
Hele regionen	31.830	10.549	7.198	17.747	963.022	1,8
Assens	630	180	165	344	26.139	1,3
Billund	1.258	829	151	981	37.459	2,6
Esbjerg	801	628	337	965	125.740	0,8
Fanø	1.084	301	101	402	4.155	9,7
Fredericia	637	303	318	621	57.438	1,1
Faaborg-Midtfyn	853	210	194	404	31.840	1,3
Haderslev	2.289	319	449	768	38.012	2,0
Kerteminde	635	116	123	238	17.823	1,3
Kolding	1.599	732	622	1.354	78.301	1,7
Langeland	1.153	470	89	560	9.862	5,7
Middelfart	1.007	501	358	859	26.444	3,3
Nordfyns	1.022	160	158	319	18.110	1,8
Nyborg	616	317	277	593	19.631	3,0
Odense	1.953	805	834	1.639	134.344	1,2
Svendborg	1.027	336	275	612	35.131	1,7
Sønderborg	3.210	614	664	1.278	61.861	2,1
Tønder	3.025	761	441	1.202	31.437	3,8
Varde	4.775	1677	343	2.020	39.439	5,1
Vejen	170	92	26	118	32.189	0,4
Vejle	1.661	867	793	1.660	79.292	2,1
Ærø	260	89	36	125	5.675	2,2
Aabenraa	2.165	242	443	685	52.699	1,3

Note: Kommercielle overnatningsformer: Hoteller, camping, vandrerhjem, feriecentre, lystbådehavne, festivaler, bondegårdsferie, krydstogt og lejet feriehus.

Overnatninger, turismeforbrug og turismeandel, Region Midtjylland 2012

	Estimerede totale antal overnatninger og endagsturister 1.000	Turismeforbruget		I alt	Samlet udbud mio. kr.	Turismeandel af samlet udbud pct.
		Kommercielle overnatningsformer	Ikke-kommercielle overnatningsformer og endagsrejsende mio. kr.			
Hele regionen	25.356	9.207	6.499	15.707	996.843	1,6
Favrskov	310	26	105	130	27.957	0,5
Hedensted	939	231	228	459	32.341	1,4
Herning	914	544	435	979	70.003	1,4
Holstebro	1.347	483	233	716	46.614	1,5
Horsens	891	410	437	847	69.532	1,2
Ikast-Brande	402	102	107	209	54.637	0,4
Lemvig	1.166	454	116	570	18.247	3,1
Norddjurs	1.598	385	360	745	24.747	3,0
Odder	720	172	162	333	11.675	2,9
Randers	825	233	319	552	63.423	0,9
Ringkøbing-Skjern	5.127	2.235	439	2.673	70.041	3,8
Samsø	412	154	57	211	5.014	4,2
Silkeborg	1.403	491	443	934	57.753	1,6
Skanderborg	745	372	209	582	44.210	1,3
Skive	1.070	257	250	507	35.459	1,4
Struer	526	119	132	251	17.276	1,5
Syddjurs	2.623	609	566	1.175	25.046	4,7
Viborg	812	250	228	478	78.263	0,6
Aarhus	3.528	1.681	1.673	3.355	244.605	1,4

Note: Kommercielle overnatningsformer: Hoteller, camping, vandrerhjem, feriecentre, lystbådehavne, festivaler, bondegårdsferie, krydstogt og lejet feriehus.

Overnatninger, turismeforbrug og turismeandel, Region Nordjylland 2012

	Estimerede totale antal overnatninger og endagsturister 1.000	Turismeforbruget		I alt	Samlet udbud mio. kr.	Turismeandel af samlet udbud pct.
		Kommercielle overnatningsformer	Ikke-kommercielle overnatningsformer og endagsrejsende mio. kr.			
Hele regionen	18.528	5.074	4.833	9.907	464.340	2,1
Brønderslev	446	62	168	230	23.027	1,0
Frederikshavn	2.808	968	623	1.591	60.118	2,6
Hjørring	3.028	797	594	1.391	49.866	2,8
Jammerbugt	3.239	829	535	1.365	24.930	5,5
Læsø	286	61	50	111	3.596	3,1
Mariagerfjord	1.192	211	305	517	35.720	1,4
Morsø	486	131	60	190	16.931	1,1
Rebild	397	156	206	362	18.461	2,0
Thisted	1.485	411	250	661	40.510	1,6
Vesthimmerland	1.149	217	379	596	29.235	2,0
Aalborg	4.012	1.230	1.664	2.894	161.946	1,8

Note: Kommercielle overnatningsformer: Hoteller, camping, vandrerhjem, feriecentre, lystbådehavne, festivaler, bondegårdsferie, krydstogt og lejet feriehus.

Appendiks 2. Samlet antal overnatninger 2012

	Udlandet i		Belgien og				Græken-									
	I alt	Danmark	alt	Australien	Luxembourg	Brasilien	Canada	Finland	Frankrig	land	Holland	Irland	Italien	Japan	Kina	Norge
Alle	138.019	74.640	63.379	80	418	40	396	261	1.383	19	1.492	30	960	97	118	7.998
Alle-ekskl. endag	108.177	62.139	46.039	80	418	40	396	261	1.383	19	1.492	30	960	97	118	6.508
Hotel-ferie	7.004	3.626	3.379	38	40	19	31	110	91	10	105	13	113	49	59	598
Hotel-forretning	6.183	3.616	2.567	24	35	13	23	75	66	8	93	10	80	41	53	390
Feriecentre	3.845	2.780	1.065	1	6	0	1	7	3	0	98	2	4	1	1	436
Camping	11.067	8.521	2.546	2	20	1	1	20	32	1	258	1	20	0	0	273
Vandrerhjem	1.118	723	395	6	8	2	3	9	19	1	16	1	14	3	3	56
Lejet feriehus	16.842	4.120	12.722	-	-	-	-	-	-	-	360	-	-	-	-	744
Lystbåde	970	497	473	0	1	-	0	2	1	-	37	-	0	-	-	30
Festival	1.051	865	186	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	66
Bondegårde	244	199	45	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6
Krydstogt	630	11	619	10	5	4	19	1	20	0	8	2	40	2	1	4
Eget sommerhus	24.814	24.814	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lånt sommerhus	4.203	4.203	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Familie/venner	30.207	8.166	22.041	-	298	-	317	39	1.151	-	516	-	690	-	-	3.903
Endagsturister - ferie	29.842	12.502	17.340	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.490

Fortsat:

	Polen		Portugal		Rusland		Schweiz		Spanien		Storbri-		Sverige		Sydkorea		Tyskland		USA		Østeuropa i		Europa i		Amerika i		Asien i		Andre	
	I alt	Danmark	I alt	Danmark	I alt	Danmark	I alt	Danmark	I alt	Danmark	I alt	Danmark	I alt	Danmark	I alt	Danmark	I alt	Danmark	I alt	Danmark	I alt	Danmark	Østrig	Øvrigt	Øvrigt	Øvrigt	Øvrigt	Øvrigt	Øvrigt	Øvrigt
Alle	1.011	30	105	416	687	2.534	11.717	19	23.458	1.887	239	141	2.943	438	665	3.797														
Alle-ekskl. endag	1.010	30	105	416	687	2.534	4.145	19	16.816	1.887	239	141	2.943	438	665	2.160														
Hotel-ferie	35	11	53	81	71	275	605	9	320	227	27	59	187	26	78	38														
Hotel-forretning	28	8	40	52	53	267	418	7	234	187	20	52	160	25	71	34														
Feriecentre	7	1	1	4	2	18	289	0	130	8	1	2	29	2	4	3														
Camping	27	3	2	38	4	28	179	0	1.585	3	11	20	9	1	5															
Vandrerhjem	10	3	2	12	8	35	59	2	70	10	4	9	22	2	4	1														
Lejet feriehus	-	-	-	-	-	-	246	-	10.991	-	-	-	381	-	-	-														
Lystbåde	4	0	0	2	-	6	78	-	305	1	1	0	-	-	5															
Festival	-	-	-	-	-	-	59	-	18	-	-	-	-	-	43															
Bondegårde	-	-	-	-	-	-	6	-	13	-	-	-	-	-	15															
Krydstogt	1	3	7	8	46	85	12	1	183	92	9	-	-	-	57															
Eget sommerhus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-															
Lånt sommerhus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-															
Familie/venner	898	-	-	218	502	1.820	2.194	-	2.967	1.359	167	-	2.155	383	506	1.959														
Endagsturister - ferie	0	-	-	-	-	-	7.572	-	6.641	-	-	-	-	-	1.637															

Kilder: Se afsnit 6.5.1

Appendiks 3. Turisternes opholdslængder

	Udlandet i		Belgien og				Græken-									
	I alt	Danmark	alt	Australien	Luxembourg	Brasilien	Canada	Finland	Frankrig	land	Holland	Irland	Italien	Japan	Kina	Norge
Alle	2,8	5,4	2,5	3,5	3,9	3,5	4,6	3,6	5,6	4,1	5,8	3,8	4,8	4,6	4,0	2,7
Alle-ekskl. endag	5,4	6,3	5,4	3,5	3,9	3,5	4,6	3,6	5,6	4,1	5,8	3,8	4,8	4,6	4,0	4,4
Hotel-ferie	3,9	3,8	4,1	3,8	4,0	4,2	5,0	3,5	4,2	4,0	4,0	4,0	4,3	4,3	4,5	4,1
Hotel-forretning	4,1	4,8	3,3	4,6	3,1	4,6	4,3	2,5	2,8	4,0	3,2	2,9	3,3	4,9	3,6	3,4
Feriecentre	5,9	6,0	5,6	6,6	6,6	6,6	6,6	6,6	6,6	6,6	10,4	6,6	6,6	6,6	6,6	5,5
Camping	12,6	13,0	11,3	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	11,8	12,5	12,5	12,5	12,5	10,0
Vandrerhjem	5,2	5,5	4,6	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,2
Lejet feriehus	9,3	7,3	10,2	9,4	11,6	9,4	9,4	9,4	9,4	9,4	9,2	9,4	9,4	9,4	9,4	14,0
Lystbåde	3,8	3,3	4,6	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	10,6	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3
Festival	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0
Bondegårde	1,9	1,8	2,4	3,2	1,5	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	2,9
Krydstogt	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Eget sommerhus	6,0	6,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lånt sommerhus	4,4	4,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Familie/venner	4,3	3,1	5,0	5,0	3,8	5,0	7,0	5,3	6,3	5,0	4,0	5,0	6,0	6,9	5,0	3,8
Endagsturister - ferie	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0

Fortsat:

	Storbri-										Østeuropa i		Europa i		Amerika i		Asien i		Andre lande
	Polen	Portugal	Rusland	Schweiz	Spanien	tannien	Sverige	Sydkorea	Tyskland	USA	Østrig	øvrigt	øvrigt	øvrigt	øvrigt	øvrigt	øvrigt		
Alle	11,4	4,4	3,7	4,0	4,7	3,9	1,3	4,5	2,7	3,7	4,7	4,4	8,0	7,7	4,5	1,9			
Alle-ekskl. endag	11,5	4,4	3,7	4,0	4,7	3,9	3,5	4,5	7,8	3,7	4,7	4,4	8,0	7,7	4,5	5,4			
Hotel-ferie	4,0	4,0	3,7	4,7	7,4	7,4	3,1	4,2	4,5	3,9	5,6	4,0	5,1	4,2	4,0	4,2			
Hotel-forretning	3,5	4,0	6,2	3,1	3,8	3,0	2,8	4,6	2,9	4,8	3,4	3,9	3,6	4,6	5,2	4,9			
Feriecentre	6,6	6,6	6,6	6,6	6,6	6,6	3,9	6,6	9,1	6,6	6,6	6,6	6,6	6,6	6,6	6,6			
Camping	12,5	12,5	12,5	11,0	12,5	12,5	6,3	12,5	12,4	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5	12,5			
Vandrerhjem	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	3,5	5,0	4,2	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0	5,0			
Lejet feriehus	9,4	9,4	9,4	12,7	9,4	9,4	8,4	9,4	10,1	9,4	9,4	9,4	9,4	9,4	9,4	9,4			
Lystbåde	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	2,0	3,3	6,6	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3	3,3			
Festival	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0			
Bondegårde	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	2,0	3,2	2,3	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2	3,2			
Krydstogt	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0			
Eget sommerhus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
Lånt sommerhus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
Familie/venner	14,0	5,0	5,0	3,7	5,6	4,8	3,5	5,0	4,6	5,4	5,1	5,0	8,7	9,0	4,5	6,9			
Endagsturister - ferie	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0			

Note: De opholdslængder der er beregnet vha. turistundersøgelsen (Hotel, feriecentre, camping, vandrerhjem og lejet feriehus) kræver minimum 20 obs. per nationalitet per overnatningsform. Hvis ikke dette opfyldes bruges snittet Europa /resten af verden.

Kilder: Se afsnit 6.5

Appendiks 4. Antal ankomster 2012

	I alt	Udlandet i			Belgien og			Græken-								
		Danmark	alt	Australien	Luxembourg	Brasilien	Canada	Finland	Frankrig	land	Holland	Irland	Italien	Japan	Kina	Norge
Alle	50.133	24.244	25.888	26	112	12	77	74	256	5	269	9	211	23	30	2.980
Alle-ekskl. endag	20.291	11.743	8.548	26	112	12	77	74	256	5	269	9	211	23	30	1.490
Hotel-ferie	1.777	960	817	10	10	5	6	31	22	2	27	3	26	12	13	145
Hotel-forretning	1.524	753	771	5	11	3	5	30	24	2	29	4	25	8	15	116
Feriecentre	658	465	194	0	1	0	0	1	1	0	9	0	1	0	0	79
Camping	881	655	226	0	2	0	0	2	3	0	22	0	2	0	0	27
Vandrerhjem	217	131	86	1	2	0	1	2	4	0	3	0	3	1	1	11
Lejet feriehus	1.812	566	1.246	-	-	-	-	-	-	-	39	-	-	-	-	53
Lystbåde	4.136	4.136	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Festival	955	955	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bondegårde	263	216	47	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	17
Krydstogt	255	151	105	0	0	-	0	1	0	-	3	-	0	-	-	9
Eget sommerhus	129	111	19	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Lånt sommerhus	630	11	619	10	5	4	19	1	20	0	8	2	40	2	1	4
Familie/venner	7.053	2.634	4.419	-	78	-	45	7	183	-	129	-	115	-	-	1.027
Endagsturister - ferie	29.842	12.502	17.340	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1.490

Fortsat:

	Polen	Portugal	Rusland	Schweiz	Spanien	Storbri-			Tyskland	USA	Østeuropa i		Europa i	Amerika i	Asien i	Andre
						tannien	Sverige	Sydkorea			Østrig	øvrigt				
Alle	89	9	28	108	162	603	8.757	5	8.920	445	54	32	378	55	147	2.012
Alle-ekskl. endag	88	9	28	108	162	603	1.185	5	2.279	445	54	32	378	55	147	375
Hotel-ferie	9	3	14	17	10	37	193	2	70	59	5	15	37	6	19	9
Hotel-forretning	8	2	6	17	14	89	148	1	81	39	6	13	44	5	14	7
Feriecentre	1	0	0	1	0	3	74	0	14	1	0	0	4	0	1	0
Camping	2	0	0	3	0	2	28	0	128	0	1	2	1	0	0	0
Vandrerhjem	2	1	0	2	2	7	17	0	17	2	1	2	4	0	1	0
Lejet feriehus	-	-	-	-	-	-	29	-	1.084	-	-	-	41	-	-	-
Lystbåde	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Festival	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bondegårde	-	-	-	-	-	-	15	-	4	-	-	-	-	-	-	11
Krydstogt	1	0	0	1	0	2	39	-	46	0	0	0	0	-	-	2
Eget sommerhus	-	-	-	-	-	-	3	-	6	-	-	-	-	-	-	5
Lånt sommerhus	1	3	7	8	46	85	12	1	183	92	9	-	-	-	-	57
Familie/venner	64	-	-	59	90	379	627	-	645	252	33	-	248	43	113	284
Endagsturister - ferie	0	-	-	-	-	-	7.572	-	6.641	-	-	-	-	-	-	1.637

Note: De opholdslængder der er beregnet vha. turistundersøgelsen (Hotel, feriecentre, camping, vandrerhjem og lejet feriehus) kræver minimum 20 obs. per nationalitet per overnatningsform. Hvis ikke dette opfyldes bruges snittet Europa /resten af verden.

Kilder: Se afsnit 6.5

Appendiks 5. Gennemsnitlig gruppestørrelse

	Udlandet i		Belgien og			Græken-										
	I alt	Danmark	alt	Australien	Luxembourg	Brasilien	Canada	Finland	Frankrig	land	Holland	Irland	Italien	Japan	Kina	Norge
Alle	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Alle-ekskl. endag	2,3	2,4	2,3	1,5	1,8	1,5	1,6	1,7	1,7	1,7	2,3	1,7	1,6	1,4	1,2	2,7
Hotel-ferie	2,0	2,1	1,9	1,8	2,0	1,7	1,8	1,9	1,8	2,0	1,8	2,0	1,8	1,6	1,3	2,2
Hotel-forretning	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1
Feriecentre	3,0	3,1	2,7	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	2,5	3,0	3,0	3,0	3,0	3,1
Camping	2,6	2,7	2,2	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,0	2,5	2,5	2,5	2,5	2,6
Vandrerhjem	1,8	1,8	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	2,0
Lejet feriehus	2,7	2,7	2,6	2,7	2,8	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,8	2,7	2,7	2,7	2,7	3,7
Lystbåde	2,3	2,1	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
Festival	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bondegårde	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Krydstogt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Eget sommerhus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lånt sommerhus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Familie/venner	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Endagsturister - ferie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Fortsat:

	Polen		Portugal		Rusland		Schweiz		Spanien		Storbri-		Sverige		Sydkorea		Tyskland		USA		Østeuropa i		Europa i		Amerika i		Asien i		Andre		
																						Østrig	Øvrigt	Øvrigt	Øvrigt	Øvrigt	Øvrigt	Øvrigt	Øvrigt	Øvrigt	Øvrigt
Alle	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Alle-ekskl. endag	1,9	1,8	1,5	1,6	1,5	1,5	2,1	1,5	2,5	1,5	2,1	1,5	2,5	1,5	1,8	1,7	2,2	1,5	1,4	1,6											
Hotel-ferie	2,0	2,0	1,8	1,7	1,6	1,8	2,3	1,7	1,6	1,8	1,9	2,0	2,0	1,7	1,6	1,7	1,6	1,7	1,6	1,7											
Hotel-forretning	1,0	1,1	1,1	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1	1,0	1,1	1,1	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	1,0											
Feriecentre	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	2,4	3,0	2,4	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0											
Camping	2,5	2,5	2,5	2,0	2,5	2,5	2,4	2,5	2,1	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5											
Vandrerhjem	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,5	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7											
Lejet feriehus	2,7	2,7	2,7	2,2	2,7	2,7	2,8	2,7	2,6	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7											
Lystbåde	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5											
Festival	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-											
Bondegårde	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-											
Krydstogt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-											
Eget sommerhus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-											
Lånt sommerhus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-											
Familie/venner	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-											
Endagsturister - ferie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-											

Note: De opholdslængder der er beregnet vha. turistundersøgelsen (Hotel, feriecentre, camping, vandrerhjem og lejet feriehus) kræver minimum 20 obs. per nationalitet per overnatningsform. Hvis ikke dette opfyldes bruges snittet Europa /resten af verden.

Kilder: VisitDenmarks Turistundersøgelser 2011 og Danmarks Statistik (Lystbåde)

Appendiks 6. Turisternes døgnforbrug

	Udlandet i			Belgien og				Græken-							Kina	Norge	
	I alt	Danmark	alt	Australien	Luxembourg	Brasilien	Canada	Finland kr.	Frankrig	land	Holland	Irland	Italien	Japan			
Alle*	443	402	492	1.920	622	2.210	472	1.405	508	1.795	566	1.954	547	1.958	1.762	671	
Alle-ekskl. endag*	471	424	534	1.920	622	2.210	472	1.405	508	1.795	566	1.954	547	1.958	1.762	617	
Turistundersøgelsen 2011*	682	637	728	2.013	974	2.351	1.332	1.654	1.435	1.795	673	1.954	1.161	1.958	1.762	1.071	
Hotel-ferie	1.230	1.078	1.378	1.378	1.378	1.378	1.008	1.248	1.468	1.378	1.383	1.378	1.201	1.378	1.378	1.282	
Hotel-forretning	1.813	1.637	2.072	1.813	2.060	1.813	2.500	2.299	2.197	1.813	1.938	2.078	1.947	2.563	2.329	2.195	
Feriecentre	491	495	484	495	495	495	495	495	495	495	560	495	495	495	495	847	
Camping	273	246	365	365	365	365	365	365	365	365	359	365	365	365	365	574	
Vandrerhjem	762	682	900	900	900	900	900	900	900	900	900	900	900	900	900	1.050	
Lejet feriehus	491	471	450	450	577	450	450	471	471	450	456	450	471	450	450	553	
Andre/ældre undersøgelser																	
Lystbåde	290	312	266	238	215	266	266	276	242	266	187	266	266	266	266	277	
Festival	1.033	1.037	1.013	1.013	1.013	1.013	1.013	1.013	1.013	1.013	1.013	1.013	1.013	1.013	1.013	1.350	
Bondegårde	243	186	498	498	549	498	498	498	498	498	498	498	498	498	498	574	
Krydstogt	585	604	585	585	585	585	585	585	585	585	585	585	585	585	585	585	
Eget sommerhus	237	237	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Lånt sommerhus	285	285	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Familie/venner	353	400	335	335	495	335	302	287	343	335	372	335	347	335	335	315	
Endagsturister - ferie	343	292	380	380	380	380	380	380	380	380	380	380	380	380	380	907	
Fortsat:																	
	Polen		Portugal	Rusland	Schweiz	Spanien	Storbri- tannien	Sverige	Sydkorea kr.	Tyskland	USA	Øst- strig	Østeuropa i øvrigt	Europa i øvrigt	Amerika i øvrigt	Asien i øvrigt	Andre lande
	I alt	Danmark	alt	Australien	Luxembourg	Brasilien	Canada	Finland kr.	Frankrig	land	Holland	Irland	Italien	Japan	Kina	Norge	
Alle*	227	1.360	2.244	755	617	648	531	2.112	371	785	585	1.041	487	302	789	349	
Alle-ekskl. endag*	226	1.360	2.244	755	617	648	669	2.112	439	785	585	1.041	487	302	789	404	
Turistundersøgelsen 2011*	965	1.360	2.354	1.156	1.250	1.476	1.186	2.112	455	2.014	1.282	1.042	965	1.628	2.329	1.922	
Hotel-ferie	1.378	1.378	2.048	1.558	1.470	1.486	1.297	1.378	1.194	1.854	1.378	1.378	1.424	1.378	1.378	1.378	
Hotel-forretning	1.937	1.813	2.957	1.869	1.836	1.884	1.725	1.813	1.692	2.342	1.898	1.955	2.306	1.813	2.655	2.788	
Feriecentre	495	495	495	495	495	495	863	495	444	495	495	495	495	495	495	495	
Camping	365	365	365	1.048	365	365	541	365	275	365	365	365	365	365	365	365	
Vandrerhjem	900	900	900	900	900	900	980	900	648	900	900	900	900	900	900	900	
Lejet feriehus	450	450	450	674	450	471	647	450	435	450	471	450	450	450	450	450	
Andre/ældre undersøgelser																	
Lystbåde	278	266	267	237	266	283	418	266	239	260	232	266	266	266	266	94	
Festival	1.013	1.013	1.013	1.013	1.013	1.013	716	1.013	743	1.013	1.013	1.013	1.013	1.013	1.013	1.008	
Bondegårde	498	498	498	498	498	498	792	498	400	498	498	498	498	498	498	416	
Krydstogt	585	585	585	585	585	585	585	585	585	585	585	585	585	585	585	585	
Eget sommerhus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Lånt sommerhus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Familie/venner	134	335	335	431	418	380	258	335	383	434	358	335	336	142	375	325	
Endagsturister - ferie	1.404	380	380	380	380	380	456	380	201	380	380	380	380	380	380	277	

* Døgnforbrug markedet med * er beregnet vha. turistundersøgelsen uden hensyn til krav om 20 observationer pr marked pr overnigningform. Dette krav er dog brugt i detail-tallene og i TSA-tallene.

Kilder: VisitDenmarks Turistundersøgelse 2011 med flere - se afsnit 6.5.2.. Døgnforbrug er angivet i 2011 priser. For metode henvises til Turismens økonomiske betydning 2011.

Appendiks 7. Fordeling af døgnforbrug på produkter

Udland:

	Hotel - I alt ferie	Hotel - forretning	Ferie- centre	Camping	Vandrer- hjem	Lejet feriehus	Lystbåde pct.	Festival	Bonde- gårde	Krydstogt	Egen feriehus	Lånt sommerhus	Familie/ venner	Endag-ferie	
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	-	-	100	100
Turisme produkter	37	62	71	53	62	63	24	55	14	55	25	-	-	30	21
<i>Heraf:</i>															
Overnatning	9	11	23	4	50	13	11	0	8	46	0	-	-	0	0
Restaurant	18	27	28	23	7	23	8	17	0	7	12	-	-	24	16
Lokaltransport	7	14	20	15	3	21	3	1	1	2	1	-	-	5	3
Rejse-service	2	9	0	10	1	3	0	0	0	0	0	-	-	0	0
Kultur og forlystelser	1	2	1	1	1	2	1	36	5	0	12	-	-	1	1
Detailhandel	37	25	21	33	29	23	30	34	62	32	16	-	-	42	57
<i>Heraf:</i>															
Føde- og drikkevarer samt tobak	18	3	2	14	13	7	11	22	33	9	0	-	-	24	39
Benzin og andet brændstof	5	5	9	9	8	6	7	4	22	16	0	-	-	3	3
Andet	14	18	10	10	8	10	11	9	6	7	16	-	-	16	16
Andre produkter	26	12	8	13	9	14	47	11	25	12	59	-	-	28	22
<i>Heraf:</i>															
Teater, bibliotek og andre kulturelle tjenester	2	3	1	3	1	4	2	1	8	0	21	-	-	1	2
Udgivelse, tv/film, music/radio	2	2	1	2	2	3	1	1	5	0	13	-	-	2	2
Andre	22	8	6	9	6	8	44	9	12	12	26	-	-	25	18

Danmark:

	Hotel - I alt ferie	Hotel - forretning	Ferie- centre	Camping	Vandrer- hjem	Lejet feriehus	Lystbåde	Festival pct.	Bonde- gårde	Krydstogt	Egen feriehus	Lånt sommerhus	Familie/ venner	Endag- ferie	Endag- forretning
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Turisme produkter	64	60	99	40	43	55	28	50	33	73	25	15	23	18	31
<i>Heraf:</i>															
Overnatning	24	23	72	6	31	19	18	0	12	69	0	1	7	0	0
Restaurant	9	22	4	28	8	15	7	10	9	3	13	10	12	11	24
Lokaltransport	26	6	22	3	2	17	2	1	1	1	1	2	2	4	1
Rejse service	2	9	1	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	6
Kultur og forlystelser	2	1	0	2	1	2	1	39	10	0	12	2	2	3	7
Detailhandel	24	30	0	46	41	32	30	33	25	24	17	62	57	59	40
<i>Heraf:</i>															
Føde- og drikkevarer samt tobak	10	4	0	27	25	9	14	16	7	6	0	33	31	17	4
Benzin og andet brændstof	9	13	0	13	7	13	8	7	15	17	0	13	16	31	33
Andet	5	13	0	6	8	10	8	10	3	1	17	16	10	12	3
Andre produkter	12	9	1	14	16	14	41	17	42	3	58	23	20	23	29
<i>Heraf:</i>															
Teater, bibliotek og andre kulturelle tjenester	2	2	0	3	1	3	1	0	18	0	21	4	3	5	12
Udgivelse, tv/film, music/radio	2	1	0	2	2	2	1	1	11	0	13	3	2	3	7
Andre	9	6	1	9	13	9	39	15	13	2	25	17	14	14	10

Appendiks 8. Gruppetøgnforbrug

	Udlandet i		Belgien og				Græken-																							
	I alt	Danmark	alt	Australien	Luxembourg	Brasilien	Canada	Finland kr.	Frankrig	land	Holland	Irland	Italien	Japan	Kina	Norge														
Alle	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-														
Alle-ekskl. endag*	1.741	1.652	1.831	4.379	2.263	5.192	2.958	4.044	3.239	4.260	1.630	4.553	2.643	4.470	3.825	2.762														
Hotel-ferie	2.964	2.613	3.536	2.917	3.346	3.032	2.247	3.314	3.143	3.346	3.282	3.346	2.736	3.293	2.891	3.244														
Hotel-forretning	4.076	3.846	4.961	3.856	4.308	3.856	5.308	5.163	4.920	4.117	4.126	4.530	4.200	5.378	5.109	4.792														
Feriecentre	1.713	1.885	1.044	1.732	1.732	1.732	1.732	1.732	1.732	1.732	1.509	1.732	1.732	1.732	1.732	2.713														
Camping	755	702	1.074	1.013	1.013	1.013	1.013	1.013	1.013	1.013	881	1.013	1.013	1.013	1.013	1.532														
Vandrerhjem	2.267	2.039	2.285	2.557	2.564	2.557	2.557	2.557	2.557	2.557	2.590	2.557	2.557	2.557	2.557	4.256														
Lejet feriehus	1.412	1.282	1.331	1.215	1.558	1.215	1.215	1.272	1.272	1.215	1.231	1.215	1.272	1.215	1.215	1.685														
Lystbåde	650	655	665	595	537	665	665	691	605	665	468	665	665	665	665	693														
Festival	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-														
Bondegårde	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-														
Krydstogt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-														
Eget sommerhus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-														
Lånt sommerhus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-														
Familie/venner	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-														
Endagsturister - ferie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-														
Fortsat:																														
	Polen		Portugal		Rusland		Schweiz		Spanien		Storbri- tannien		Sverige		Sydkorea kr.		Tyskland		USA		Østeuropa i Østrig		Europa i øvrige		Amerika i øvrige		Asien i øvrige		Andre lande	
	I alt	Danmark	I alt	Danmark	I alt	Danmark	I alt	Danmark	I alt	Danmark	I alt	Danmark	I alt	Danmark	I alt	Danmark	I alt	Danmark	I alt	Danmark	I alt	Danmark	I alt	Danmark	I alt	Danmark	I alt	Danmark	I alt	Danmark
Alle	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Alle-ekskl. endag*	2.169	3.278	5.333	2.490	2.660	3.110	2.881	4.701	1.245	4.301	2.841	2.435	2.444	3.570	5.181	3.924														
Hotel-ferie	3.346	3.346	4.745	3.503	3.228	3.281	3.398	3.032	2.645	3.933	3.315	3.346	3.379	3.032	3.138	3.032														
Hotel-forretning	3.873	4.117	6.249	3.738	3.672	3.844	3.952	3.856	3.492	4.933	3.797	4.176	5.447	3.856	5.529	5.577														
Feriecentre	1.732	1.732	1.732	1.732	1.732	1.732	2.384	1.732	1.112	1.732	1.732	1.732	1.732	1.732	1.732	1.732														
Camping	1.013	1.013	1.013	2.653	1.013	1.013	1.537	1.013	671	1.013	1.013	1.013	1.013	1.013	1.013	1.013														
Vandrerhjem	2.557	2.557	2.557	2.055	2.557	2.557	3.061	2.557	1.765	2.557	2.557	2.557	2.557	2.557	2.557	2.557														
Lejet feriehus	1.215	1.215	1.215	1.819	1.215	1.272	1.657	1.215	1.294	1.215	1.272	1.215	1.215	1.215	1.215	1.215														
Lystbåde	695	665	666	593	665	708	1.045	665	597	650	581	665	665	665	665	236														
Festival	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-														
Bondegårde	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-														
Krydstogt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-														
Eget sommerhus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-														
Lånt sommerhus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-														
Familie/venner	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-														
Endagsturister - ferie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-														

* Døgnforbrug markedet med * er beregnet vha. turistundersøgelsen uden hensyn til krav om 20 observationer pr marked pr overnæringform. Dette krav er dog brugt i detail-tallene og i TSA-tallene.

Kilder: VisitDenmarks Turistundersøgelse 2011 med flere - se afsnit 6.5.2.. Metoden er beskrevet i Turismens økonomiske betydning 2011. Gruppetøgnforbruget er angivet i 2011 priser.

Appendiks 9. Opholdsforbrug per gruppe

	I alt	Danmark	Udlandet i alt	Australien	Belgien og Luxembourg	Brasilien	Canada	Finland kr.	Frankrig	Grækenland	Holland	Irland	Italien	Japan	Kina	Norge
Alle	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Alle-ekskl. endag*	6.735	5.242	8.006	11.888	4.790	13.705	4.707	10.173	5.213	12.714	9.182	13.636	4.811	12.456	8.633	8.786
Hotel-ferie	10.098	8.422	11.804	9.069	11.123	9.794	9.197	8.184	10.929	11.123	10.028	11.123	9.004	9.285	7.695	11.790
Hotel-forretning	8.190	8.665	7.643	8.961	6.889	8.961	11.536	6.208	6.773	7.953	6.845	6.247	6.894	13.956	8.917	8.018
Feriecentre	9.094	9.272	8.420	9.658	9.658	9.658	9.658	9.658	9.658	9.658	14.689	9.658	9.658	9.658	9.658	14.255
Camping	8.437	8.516	7.765	11.443	11.443	11.443	11.443	11.443	11.443	11.443	8.544	11.443	11.443	11.443	11.443	14.913
Vandrerhjem	7.062	6.778	6.735	7.503	7.503	7.503	7.503	7.503	7.503	7.503	7.503	7.503	7.503	7.503	7.503	10.640
Lejet feriehus	10.864	9.373	12.098	11.187	18.476	11.187	11.187	11.717	11.717	11.187	11.887	11.187	11.717	11.187	11.187	28.564
Lystbåde	2.483	2.163	3.039	1.962	1.772	2.193	2.193	2.281	1.996	2.193	4.960	2.193	2.193	2.193	2.193	2.288
Festival	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bondegårde	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Krydstogt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Eget sommerhus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lånt sommerhus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Familie/venner	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Endagsturister - ferie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fortsat:																
	Polen	Portugal	Rusland	Schweiz	Spanien	Storbritannien	Sverige	Sydkorea kr.	Tyskland	USA	Øst- og Østeuropa i Østrig	Østeuropa i øvrigt	Europa i øvrigt	Amerika i øvrigt	Asien i øvrigt	Andre lande
Alle	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Alle-ekskl. endag*	5.764	11.647	16.111	5.446	4.839	4.857	5.296	13.781	9.644	5.843	5.371	9.375	8.680	3.735	5.110	4.163
Hotel-ferie	11.123	11.123	13.350	12.288	17.684	19.420	9.176	9.794	8.785	12.892	15.086	11.123	14.544	9.794	8.934	9.794
Hotel-forretning	6.850	7.953	19.721	5.949	7.410	6.127	5.209	8.961	5.139	11.834	6.757	7.946	9.089	8.961	15.010	14.088
Feriecentre	9.658	9.658	9.658	9.658	9.658	9.658	8.198	9.658	9.630	9.658	9.658	9.658	9.658	9.658	9.658	9.658
Camping	11.443	11.443	11.443	23.130	11.443	11.443	8.245	11.443	7.081	11.443	11.443	11.443	11.443	11.443	11.443	11.443
Vandrerhjem	7.503	7.503	7.503	7.503	7.503	7.503	5.198	7.503	4.674	7.503	7.503	7.503	7.503	7.503	7.503	7.503
Lejet feriehus	11.187	11.187	11.187	19.111	11.187	11.717	15.117	11.187	11.319	11.187	11.717	11.187	11.187	11.187	11.187	11.187
Lystbåde	2.293	2.193	2.199	1.958	2.193	2.338	2.090	2.193	3.939	2.145	1.916	2.193	2.193	2.193	2.193	779
Festival	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Bondegårde	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Krydstogt	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Eget sommerhus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lånt sommerhus	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Familie/venner	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Endagsturister - ferie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

* Døgnforbrug markedet med * er beregnet vha. turistundersøgelsen uden hensyn til krav om 20 observationer pr marked pr overnatingform. Dette krav er dog brugt i detail-tallene og i TSA-tallene.

Kilder: VisitDenmarks Turistundersøgelse 2011 med flere - se afsnit 6.5.2.. Metoden er beskrevet i Turismens økonomiske betydning 2011. Opholdsforbrug pr. gruppe er angivet i 2011 priser.

Appendiks 10. Officielle TSA tabeller

TSA tabel 1. Indgående turismeforbrug

(2012, mio. kr.)	Endags-turister	Overnattende turister	Turister i alt
A. Turismespecifikke produkter	5.958	20.583	26.542
A.1 Turismeprodukter	1.581	11.765	13.346
Overnatning	0	3.181	3.181
Restaurant	1.249	5.325	6.574
Lokaltransport	264	2.345	2.609
Rejseservice	0	536	536
Kultur og forlystelser	67	379	446
A.2 Turismeforbundne produkter	4.377	8.819	13.196
Føde- og drikkevarer samt tobak	2.976	3.509	6.486
Benzin og andet brændstof	218	1.570	1.788
Andet	1.183	3.739	4.922
B. Ikke-turismespecifikke produkter	1.655	7.504	9.159
I alt	7.613	28.087	35.700

TSA tabel 2. Indenlandsk turismeforbrug

(2012, mio. kr.)	Endags-turister	Overnattende turister	Turister i alt
A. Turismespecifikke produkter	13.086	32.025	45.110
A.1 Turismeprodukter	11.687	21.037	32.724
Overnatning	0	12.575	12.575
Restaurant	1.356	3.428	4.784
Lokaltransport	9.423	3.802	13.225
Rejseservice	645	624	1.269
Kultur og forlystelser	264	609	872
A.2 Turismeforbundne produkter	1.399	10.987	12.386
Føde- og drikkevarer samt tobak	123	4.938	5.061
Benzin og andet brændstof	1.163	3.337	4.500
Andet	113	2.712	2.824
B. Ikke-turismespecifikke produkter	1.299	5.125	6.423
I alt	14.384	37.149	48.389

TSA tabel 3. Udgående turismeforbrug

(2012, mio. kr.)	Endags-turister	Overnattende turister	Turister i alt
A. Turismespecifikke produkter	-	-	-
A.1 Turismeprodukter	-	-	-
Overnatning	-	-	-
Restaurant	-	-	-
Lokaltransport	-	-	-
Rejse-service	-	-	-
Kultur og forlystelser	-	-	-
A.2 Turismeforbundne produkter	-	-	-
Føde- og drikkevarer samt tobak	-	-	-
Benzin og andet brændstof	-	-	-
Andet	-	-	-
B. Ikke-turismespecifikke produkter	-	-	-
I alt	-	-	55.608

Kilde: Betalingsbalancens rejsepost, www.statistikbanken.dk/bop6. Danmarks Statistik.

TSA tabel 4. Intern turisme

(2012, mio. kr.)	Indgående turismeforbrug (tabel 1)	Indenlandsk turismeforbrug (tabel 2)	Intern turisme (tabel1+2)
A. Turismespecifikke produkter	26.542	45.110	71.652
A.1 Turismeprodukter	13.346	32.724	46.070
Overnatning	3.181	12.575	15.756
Restaurant	6.574	4.784	11.358
Lokaltransport	2.609	13.225	15.834
Rejse-service	536	1.269	1.804
Kultur og forlystelser	446	872	1.318
A.2 Turismeforbundne produkter	13.196	12.386	25.582
Føde- og drikkevarer samt tobak	6.486	5.061	11.547
Benzin og andet brændstof	1.788	4.500	6.288
Andet	4.922	2.824	7.747
B. Ikke-turismespecifikke produkter	9.159	6.423	15.582
I alt	35.700	51.533	87.234

TSA tabel 5. Produktion i turismespecifikke brancher

(2012, mio. kr.)	Turisme-specifikke brancher	Turisme-forbundne brancher	Andre brancher	Total indenlandsk produktion (i basispriser)
A. Turismespecifikke produkter	155.207	1.034.933	57.225	1.247.365
A.1 Turismekarakteristiske produkter	154.258	0	46.864	201.122
Overnatning	12.547	-	1.401	13.948
Restaurant	41.567	-	-	41.567
Lokaltransport	72.543	-	45.463	118.007
Rejseservice	12.517	-	-	12.517
Kultur og forlystelser	15.083	-	-	15.083
A.2 Turismeforbundne produkter	949	1.034.933	10.361	1.046.243
Føde- og drikkevarer samt tobak	0	149.601	70	149.671
Benzin og andet brændstof	0	109.177	293	109.469
Andet	949	776.155	9.998	787.102
B. Ikke-turismespecifikke produkter	188.210	15.467	1.856.666	2.060.343
I alt	343.418	1.050.400	1.913.891	3.307.709
- Forbrug i produktion	249.549	636.356	870.521	1.756.427
Bruttoværditilvæksten i basispriser	93.868	414.044	1.043.370	1.551.282

Anm: 1) Andre branchers produktion kan tilskrives udlejning af sommerhuse, de produceres af branchen 'Ejendomsmægler, bolig og husleje'. 2) Andre branchersproduktion af lokaltransport kan tilskrives biludleje, der produceres af branchen 'Erhvervsservice'.

TSA tabel 6. Udbud og efterspørgsel

(2012, mio. kr.)	Turisme- specifikke brancher	Turisme- forbundne brancher	Andre brancher	Total indenlandsk produktion (i basispriser)	Import	Skatter og subsidier	Total indenlandsk udbud (i markedspriser)	Internt turisme- forbrug (tabel 4)	Turisme-andel af udbuddet
A. Turismespecifikke produkter	155.207	1.034.933	57.225	1.247.365	618.207	594.039	2.459.611	71.652	2,9%
A.1 Turismekarakteristiske produkter	154.258	0	46.864	201.122	23.099	2.969	227.190	46.070	20,3%
Overnatning	12.547	0	1.401	13.948	0	3.531	17.479	15.756	90,1%
Restaurant	41.567	0	0	41.567	0	7.915	49.482	11.358	23,0%
Lokaltransport	72.543	0	45.463	118.007	22.803	-12.222	128.587	15.834	12,3%
Rejse-service	12.517	0	0	12.517	0	-246	12.272	1.804	14,7%
Kultur og forlystelser	15.083	0	0	15.083	296	3.990	19.370	1.318	6,8%
A.2 Turismeforbundne produkter	949	1.034.933	10.361	1.046.243	595.107	591.070	2.232.420	25.582	1,1%
Føde- og drikkevarer samt tobak	0	149.601	70	149.671	63.730	102.511	315.912	11.547	3,7%
Benzin og andet brændstof	0	109.177	293	109.469	103.082	39.530	252.082	6.288	2,5%
Andet	949	776.155	9.998	787.102	428.295	449.029	1.664.427	7.747	0,5%
B. Ikke-turismespecifikke produkter	188.210	15.467	1.856.666	2.060.343	234.186	140.452	2.434.981	15.582	0,6%
I alt	343.418	1.050.400	1.913.891	3.307.709	852.392	734.491	4.894.592	87.234	1,8%
- Forbrug i produktion	249.549	636.356	870.521	1.756.427					
Bruttoværditilvæksten i basispriser	93.868	414.044	1.043.370	1.551.282					

Anm: 1) Andre branchers produktion kan tilskrives udlejning af sommerhuse, de produceres af branchen 'Ejendomsmægler, bolig og husleje'. 2) Andre branchers produktion af lokaltransport kan tilskrives biludleje, der produceres af branchen 'Erhvervsservice'.

TSA tabel 7. Beskæftigelsen i turismespecifikke brancher

(Foreløbige 2012-tal, beskæftige, årsvær	Beskæftige (RAS)			Årsværk				
	Mænd	Kvinder	I alt	Lønmodtagere	Selvstændige	Mænd	I alt Kvinder	Begge køn
Hoteller mm.	7.526	9.916	17.442	22.073	793	9.866	13.000	22.866
Restauranter	34.348	35.961	70.309	72.588	7.709	39.227	41.070	80.297
Transport	39.665	10.620	50.285	59.027	3.820	49.574	13.273	62.847
Regional og fjerntog	4.818	1.731	6.549	6.875	12	5.066	1.820	6.887
S-tog, bus og taxi	21.424	3.766	25.190	27.448	3.687	26.480	4.655	31.135
Skibsfart	9.325	2.592	11.917	19.298	105	15.182	4.220	19.402
Lufttransport	4.098	2.531	6.629	5.407	16	3.352	2.070	5.423
Rejse-service	2.023	3.127	5.150	4.838	215	1.985	3.068	5.053
Kultur, forlystelser og sport	18.106	20.060	38.166	42.692	1.910	21.159	23.443	44.602
I alt	101.668	79.684	181.352	201.218	14.447	122.319	93.346	215.664

Anm.: Kønsfordelingen er baseret på RAS-statistikken.

Anm.: Der er tale om foreløbige tal fra LINE-modellen, da det ellers ikke ville være muligt at vise antal årsværk

Anm.: Tallene for skibsfart indeholder også godstransport og ikke kun passagertransport.

TSA tabel 8 (private investeringer) udarbejdes endnu ikke i Danmark.

TSA tabel 9. Det offentlige forbrug på turismen

	2012 mio. kr.
I alt	681
<i>Heraf:</i>	
Staten	150
<i>Heraf VisitDenmark midler:</i>	130
VisitDenmark-basisfinansiering	113
OGM-midler til VisitDenmark	15
Øvrige midler	1
Regionerne	209
<i>Heraf:</i>	
Grundfinansiering	80
Regioner/Vækstforas investeringer i udviklingsaktiviteter i relation til turisme og oplevelsesøkonomi	130
Kommunerne (konto 6.48.62)	322

Note: Se særskilte noter afsnit 5.1-5.3

Kilder: Særudtræk fra Danmarks Statistik, VisitDenmarks regnskaber, Danske Regioner og KL

10A Ankomster og overnatninger

(2012 i 1.000)	Udlændinge			Danskere i Danmark			Danskere i udlandet		
	Endags- rejsende	Overnattende turister	I alt	Endags- rejsende	Overnattende turister	I alt	Endags- rejsende	Overnattende turister	I alt
Ankomster	17.340	8.548	25.888	12.502	11.743	24.245	n/a	7.843	n/a
Overnatninger	17.340	46.039	63.379	12.502	62.139	74.641	n/a	50.743	n/a

Kilder: Danmarks Statistiks overnatningsstatistik og 'Ferie og Forretningsrejser' 2012, VisitDenmarks Turistundersøgelser 2011, Institut for Grænseregionsforskning's undersøgelse af udenlandsk éndagsrejsend mfl. (se afsnit 7.5.1)

TSA tabel 10B. Ankomster og overnatninger fordelt på transportform

Transportform (2012, 1.000)	Ankomster	Overnatninger
Fly	1.010	4
Søveje	614	1
Færge	42	0
Krydstogt	570	1
Andet	2	0
Landtransport	5.235	42
Tog	317	1
Bil	4.454	35
Bus	113	0
Andet	350	5
Andet	10	0
I alt	7.365	46.059

Note: Dækker kun turister der overnatter på enten hotel,

Kilde: VisitDenmarks Turistundersøgelse 2011

10 C Kapacitet på overnatningsteder efter type

2012	Hoteller o. lign	Campingp	Feriecentre	Vandrerhjem
Antal overnatn	837	471	83	135
Kapacitet (værn	42.808	98.052	8.461	
Kapacitet (senge	86.619		43.886	
Kapacitetsudny	54		35	
Kapacitetsudny	40		25	

Note: Kapacitetsudnyttelsen er kun beregnet for hoteller og feriecentre med

Kilde: Antal og kapacitet: Guide Danmark databasen og Danmarks Statistik.

TSA tabel 10D. Antal arbejdssteder 2012

Branche	Antal
<i>Overnatning</i>	
551010 Hoteller*	837
551020 Konferencecentre og kursusejendomme	125
552000 Ferieboliger og andre indlogeringsfaciliteter til kortvarige ophold (inkl. vandrerhjem og feriecentre)	246
Vandrerhjem i GuideDanmark databasen*	135
Feriecentre (Danmarks Statistik, 40+ senge)	83
553000 Campingpladser*	471
559000 Andre overnatningsfaciliteter	20
683120 Boliganvisning, ferieboligudlejning mv.	226
<i>Restaurant</i>	
561010 Restauranter	4.070
561020 Pizzeriaer, grillbarer, isbarer mv.	3.709
562100 Event catering	708
562900 Anden restaurationsvirksomhed	1.035
563000 Cafeér, værtshuse, diskoteker mv.	2.327
<i>Transport</i>	
491000 Passagertransport med regional- eller fjern tog	173
493110 Rutebuskørsel, by- og nærtrafik	165
493120 S-togstrafik, metro og andre nærbaner	23
493200 Taxikørsel	2.408
493920 Turistkørsel og anden landpassagertransport	341
501000 Sø- og kysttransport af passagerer	87
503000 Transport af passagerer ad indre vandveje	9
511010 Ruteflyvning	56
511020 Charter- og taxifyvning	31
522130 Drift af betalingsveje, -broer og -tunneler	8
771100 Udlejning og leasing af biler og lette motorkøretøjer	171
<i>Rejse-service</i>	
791100 Rejsebureauer	180
791200 Rejsearrangører	242
799000 Andre reservationstjenesteydelser og tjenesteydelser i forbindelse hermed	117
<i>Kultur og forlystelser</i>	
910200 Museer	268
910300 Historiske monumenter og bygninger og lignende attraktioner	10
910400 Botaniske og zoologiske haver samt naturreservater	43
931100 Drift af sportsanlæg	882
931900 Andre sportsaktiviteter	527
932100 Forlystelsesparker o.l.	96
932910 Lystbådehavne	80
932990 Andre forlystelser og fritidsaktiviteter	235

Kilde: Danmarks Statistik, www.statistikbanken.dk/erh20, www.statistikbanken.dk/hotel6 og GuideDanmark databasen

Referencer

- Ahmt, Tom og Lars Eriksen (1997): Opbygningen af turismedatabank og regionaløkonomisk modellering af turisme. AKF Forlaget.
- Billing, Peter og Jie Zhang (2008): Regionalised Tourism Satellite Accounts for Denmark: Methodology and Results. Paper prepared for the conference: "Knowledge as value advantage of tourism destination", Malaga, Spain, 29-31 October 2008.
- Danmarks Statistik (2006): Undersøgelse af feriehusudlejningen i Danmark 2005. Statistisk Efterretning 2006:30.
- Danmarks Statistik (2013): Ferie og forretningsrejser 2012. Statistisk Efterretning 2013:2.
- Eurostat, OECD, WTO og UN (2001): Tourism Satellite Account: Recommended Methodological Framework.
- Eurostat, OECD, UNWTO og UN (2008): Tourism Satellite Account: Recommended Methodological Framework.
- Kommunernes Landsforening (2010): Turismen i kommunerne – overblik og nye turismepolitiske anbefalinger.
- UN og UNWTO (2008): International Recommendations for Tourism Statistics 2008.
- Wonderful Copenhagen CruiseNetwork (2012): Overview. Cruise Passenger and Crew Surveys. Copenhagen. 2011.
- Zhang, Jie (2005): Documentation on Regional Tourism Satellite Accounts in Denmark. AKF Forlaget.
- Mads Zahle Østergaard og Paul Lubson (2013): Turismens økonomiske betydning i Danmark 2011. VisitDenmark.